

Gospodarska reforma uspešna, gospodarstvo pa sesuto

V zadnjem času vedno pogosteje ocenjujemo rezultate gospodarske reforme Markovičeve enoletne vladavine in v okviru tega gospodarske tokove, ki jim je dolgoročni program ekonomske stabilizacije popolnoma spremenil pogoje za gospodarjenje.

Na eni strani sprostitvev, na drugi pa zamrznjenje cen ob hkratnem zamrznjenju osebnih dohodkov in nekaterih vhodnih stroškov, je sicer v jugoslovanskem dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije privedlo do zaustavitve inflacije, vendar pa je od gospodarstva terjalo zelo visoko ceno. Padanje doslej uglednih gospodarskih sistemov je iz dneva v dan številčnejše.

Vse te zagate in dileme uredničenja gospodarske reforme so vplivale tudi na poslovanje našega podjetja. Pomanjkanje likvidnih sredstev, stalno naraščanje obveznosti, otežkočeno učinkovito načrtovanje, povečane terjatve zaradi nezmožnosti plačevanja precejšnjega števila dosedanjih kupcev, je privedlo v likvidnostne težave tudi naše podjetje. Podaljševanja rokov plačevanja ne zasledimo samo na domačem trgu, temveč tudi pri tujih kupcih, predvsem na klirinškem področju, kamor je usmerjeno skoraj 60 odstotkov izvoza. Na vrednost izvoza pa je vplivala nestimulativna reformska politika tečaja tujih valut, ki stimulira uvoznike, izvozne cene pa ne pokrivajo v celotivseh stroških proizvodnje, ki je obremenjena z velikimi obveznostmi.

K poslabšanju likvidnostnega položaja je prispevala svoj delež tudi manjša prodaja, ki je tako količinsko kot vrednostno pod načrtom in pod dosežki preteklega obdobja. Na zmanjšanje prodaje pa še vedno močno vpliva padanje kupne moči prebivalstva, konkurenca doma in v tujini, kjer igra veliko vlogo tudi kakovost in je zakon ponudbe in povpraševanja še vedno bolj izrazit kot na domačem tržišču. Poleg navedenega ugotavljamo izpad

prodaje na srbskem tržišču in ustavitev prodaje tistim kupcem, za katere pričakujemo, da ne bodo mogli plačati. Prizadevamo si, da bi prišlo do poravnave terjatev po redni ali izredni poti, uvajamo tudi kompenzacije.

Zelo občuten padec ugotavljamo tudi v proizvodnji, saj jo moramo prilagajati položaju na tržišču in jo zmanjševati povsod tam, kjer se zaradi nezmožnosti prodaje kopičijo zaloge.

Tako je dosežena proizvodnja za štiri mesece 4 odstotke pod načrtom in za 8 odstotkov nižja kot v enakem obdobju lani. Najslabši rezultati v primerjavi s preteklim obdobjem in planom so v PE Kemija Mozirje, sledi Kemija Celje, Titanov oksid in Metalurgija, le Grafika presega načrtovano in proizvodnjo preteklega leta.

Na ravni podjetja so sprejeti ukrepi, da bi se nabava prilagodila možnostim proizvodnje in prodaje in bi se z upoštevanjem plačevanja obveznosti in možnostjo izterjave, z najemanjem občasnih kreditov doma in v tujini, premostili likvidnostne težave, s katerimi se sedaj srečujemo in ki vplivajo tudi na našo likvidnost.

Iz dohodkovnega vidika pa je potrebno reči, da stroški pri padanju proizvodnje in prodaje dražijo končne izdelke. Ob pritiskih po zniževanju prodajnih cen, ki v glavnem že doslej niso imele vkalkuliranih stroškov kapitala, dohodkovnost močno pada. Zato moramo na vseh področjih varčevati in zmanjševati stroške na minimum, tudi na področju

zaposlovanja, če bomo hoteli zaključiti poslovno leto s pozitivnimi rezultati.

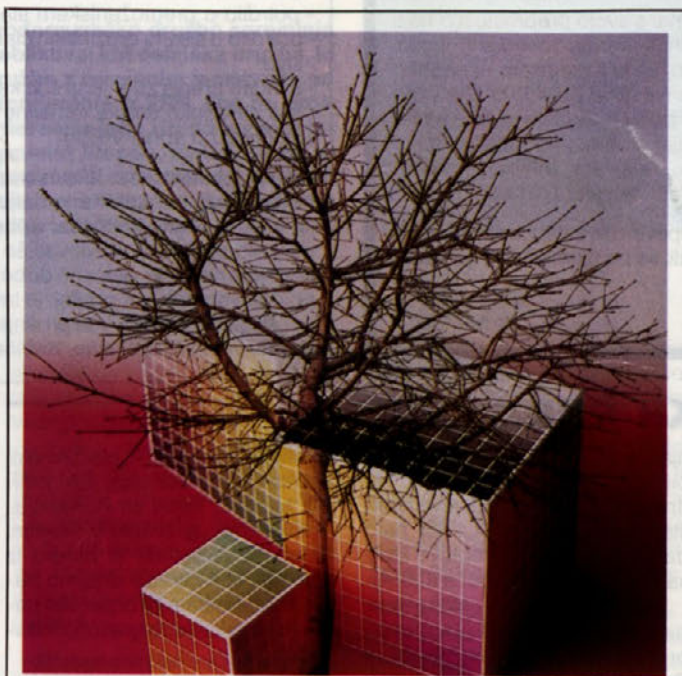
Perspektiva jugoslovanskega gospodarstva je slaba in velikokrat samo interni ukrepi ne morejo ublažiti z leti akumulirane probleme, vendar bo za preživetje posameznih podjetij v veliki meri odvisno to, kako se bodo sposobna prilagoditi tržišču in z lastnimi silami in pomočjo nekaterih zunanjih dejavnikov, obdržati dohodkovno in tržno zanimive proizvodnje ter uvajati nove, možnostim proizvodnje in prodaje pa tudi prilagoditi stroške in zaposlovanje.

Marija Bernjak

DENARJA JE VSE MANJ

Nahajamo se v kritični fazi uredničenja reforme. Imamo absurd: Govorimo o uspešnosti naše reforme, na drugi strani pa je naše gospodarstvo v razsulu. Pozitivni učinki zbledijo ob dejstvu, da je v Jugoslaviji že več kot 7000 nesolventnih podjetij, da nam grozi popolna blokada razvojnih procesov in da je zdaj že ogrožen Markovičev program.

Priča smo pravemu sesutju tudi nekaterih lokomotiv gospodarstva, vse bolj grozeči eksistenčni stiski, itd. Časi poceni denarja in lahkomišelnega odnosa do njega so - upajmo dokončno mimo. Živeti bo treba od lastnega znanja in znoja. V Evropo, o kateri toliko govorimo, ne bomo prišli, ne da bi si ob tem zmočili noge. V današnjih družbenih spremembah pa želimo biti sposobni, najboljši. Ali nam bo to uspelo?

Gospodarska jesen sredi poletja

Majhne usluge prijateljev so tisočkrat vrednejše kot bleščeča darila, s katerimi nas poniža nečimrnost daritelja
GOETHE

LEOPOLDU SLAPNIKU v spomin

Svojo življenjsko pot je po hudi in zahrbtni bolezni, sklenil Leopold Slapnik.

Na življenjsko pot, ki je bila bogata in razgibana, je stopil 1. 11. 1937 v Motniku pri Kamniku, kjer je končal takratno nižjo gimnazijo. Šolanje je nadaljeval v Ljubljani na industrijski šoli. Po končanem šolanju se je zaposlil v Litostroju kot strugar. V podjetju se je takoj vključil v družbeno-politično delo. Po vrnitvi iz JLA je na predlog OK ZKS v Ljubljani odšel na študij na Vi-

soko politično šolo (sedaj FSPN), kjer je študij uspešno končal. Leta 1966 je prišel v Celje in se zaposlil v Cinkarni. Tu je delal na splošnem, kadrovskem in samoupravnem področju; kot direktor splošnega sektorja, pomočnik glavnega direktorja, podpredsednik KPO ter pomočnik generalnega direktorja. Njegov prispevek na področju razvoja samoupravljanja v DO, preobrazbi v DO je bil zelo pomemben.

Tov. Polde je bil ustvarjalen delavec in skromen človek, kateremu materialne dobrine niso bile poglaviti življenjski cilj. Bil je vztrajen in načelen v boju za boljše družbo, za večjo veljavo delovnega človeka in za njegov vpliv pri odločanju.

Poleg neutrudnega dela v Cinkarni je veliko energije in časa vložil za politično delo v družbi. V ZKS se je včlanil leta 1957. Opravljal je številne odgovorne funkcije tako na občinskem kot tudi na republiškem nivoju. Bil je predsednik DPZ v občini Celje, predsednik občinske statutarne komisije, član republiške konference ZKS, podpredsednik zbora republiške skupščine. V Cinkarni je opravljal funkcijo sekretarja tovarniškega komiteja, ves čas je bil mentor predsednikom predsedstev akcijske konference ZK.

Za svoje delo je prejel številna priznanja, med katerimi naj omenim zlati znak ZKJ, državno odlikovanje.

Bil je človek in sotovariš, ki je znal s svojo preprostostjo najti stik z ljudmi in hitro vzpostaviti prijateljske medčloveške odnose. Sotovariši se v Cinkarni zavedamo, da je z njegovim nenadnim odhodom nastala velika praznina. Njegova pomoč bi bila v teh viharnih časih zelo dragocena. Pri političnem delu nam je nesebično pomagal, usmerjal, spodbujal. Vedno je poudarjal, da je probleme potrebno reševati strpno, z največjo možno mero občutljivosti, predvsem pa na kulturne, človeku primeren način.

Njegov delovni in življenjski prispevek bo ostal v spomin vseh, ki smo ga poznali, z njim sodelovali, se pri njem učili in ga spoštovali.

Tovariš POLDE, hvala ti.

ZKS - SDP
Jernej Ozis

Izvoz - številka ena

Že vrsto let si prizadevamo, da bi bil izvoz na prvem mestu. Iz leta v leto izvažamo več, tako da je ravnotežje med uvozom in izvozom že dolga leta preseženo v korist izvoza. Izvažamo že za več kot polovico proizvodov kot pa uvažamo surovin. Skoraj polovica izvoza je v trdni valuti.

Prva violina našega izvoza je titanov dioksid (91,2 %), ki pred-

njači tudi zaradi pogodbe s kombinatom Lacke und Farben. Na drugem mestu je predelava cink-titanove pločevine (4,4 %) nato pa litopon (1,5 %) žvepova kislina (0,5 %), kemolit plošče (0,6 %).

Večina izdelkov titanovega dioksida gre preko skupnega predstavništva s Progresom v Berlinu na tržišča DDR, preko drugih trgovskih partnerjev pa še

v Italijo, Avstrijo, ZDA, Madžarsko, Jordanijo in Avstralijo, Z.A. Emirat, Maroko, Tunis ter Romunijo.

Uvažamo pa žveplo iz Poljske, ilmenit iz Avstralije in žlindro iz Kanade. Iz Avstralije dobimo barvne koncentrate za organske barve in kemikalije za grafično industrijo.

4. maja smo se poslovili od odgovornega urednika

Nepričakovano nas je na vrhuncu svojih moči, star komaj 53 let, zapustil dolgoletni sodelavec in sokreator našega časopisa. Pomagal nam je svetovati, nas obveščal in opozarjal na probleme v tovarni. Kazal nam je pot ustvarjanja informacij, ki naj ne bi razburjale ljudi, pa vendar povedale resnico, ki jo včasih tudi nismo želeli. V zadnjem obdobju je veliko razmišljal o napredku našega podjetja in nam svetoval, o čem naj še pišemo.

Prispevkov ni cenzuriral, kot so mislili nekateri, zavedal pa se je odgovornosti urednikovanja in vso kritiko vedno prevzemal nase.

Ohranili ga bomo kot preudarnega in modrega človeka, ki si je želel razumevanja med ljudmi v kolektivu, in ki je vestno in odgovorno skrbel za stike z javnostjo.

Uredniški odbor

RAZPIS ŠTIPENDIJ za leto 1990/91

Poklic	Stop. zahtev.	Štip. za delo	Štip. ob delu
Kemijski procesničar	IV	17	2
Strugar	IV	2	4
Strojni mehanik	IV	2	
Obratovni električar	IV	1	
Elektromehanik	IV	1	
Kemijski tehnik	V	8	
Strojni tehnik	V	2	
Elektrotehnik energetik	V	1	
Elektrotehnik elektronik	V	1	
Inž. kem. tehnologije	VI	1	
Inž. strojništva	VI	1	
Inž. elektroteh. energetike	VI	1	
Ekonomist - den. in fin.	VI	2	
Dipl. inž. metal.	VII	1	
Dipl. inž. kem. teh.	VII	4	
Dipl. inž. kem.	VII	1	
Dipl. inž. stroj.	VII	1	
Dipl. ekonomist - den. in fin.	VII	1	

48 6

Vloge za štipendijo morajo kandidati poslati v Center za izobraževanje do 30. 6. 1990 vključno z naslednjimi dokumenti:

- prošnjo
- vlogo za uveljavljanje socialno varstvenih pravic obr. DZS 8,40
- potrdilo o osebnem dohodku staršev
- potrdilo o premoženjskem stanju
- potrdilo o številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu
- overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila višje šolske ali visoko šolske temeljne organizacije o opravljenih izpittih
- potrdilo o vpisu v šolo.

Odbor bo obravnaval samo prošnje, h katerim bodo priloženi vsi navedeni dokumenti. Kandidati za študij ob delu morajo do 15. junija 1990 poslati Centru za izobraževanje prošnjo, ki mora poleg osebnih podatkov vsebovati še podatke o delih in nalogah, ki jih kandidat opravlja, delovno dobo v naši delovni organizaciji in skupno delovno dobo. K prošnji je treba priložiti še fotokopijo zadnjega šolskega spričevala. Vse prošnje pošljite na naslov: Cinkarna Celje, Center za izobraževanje, Kidričeva 26, 63000 Celje.

CINKARNAR
GLASLO PROSTAJA ČISTINA CELJE - METAL

Današnja naslovnico in osnovno obliko naslovnice stani je pripravil Ramo Selimović

STE SE ŽE VPRAŠALI KAKO RAVNAMO S PITNO VODO?

Voda je naše breme in skrb

Občinska skupščina je marca letos sprejela nekatere ukrepe, ki naj bi zmanjšali porabo pitne vode v tehnološke namene. Strokovnjaki so izračunali, da bi v Celju lahko prihranili okoli 10 do 25 odstotkov pitne vode. Seveda je velik porabnik pitne vode tudi Cinkarna, ki že ukrepa v tej smeri, toda zdi se, da so težave v kratkem času nepremagljive.

Celjski vodovod se napaja iz dveh zajetij. Iz Medloga, kjer je voda zelo onesnažena in iz Vitana, ki daje kakovostno vodo. Ironija je, da celjska industrija zaradi svoje lege porabi velik del kakovostne vitanjske vode (predvsem) v tehnološke namene. Zato je izvršni svet občine Celje zadolžil upravljalca celjskega vodovoda Komunalno, da pri večjih porabnikih preveri možnosti zamenjave pitne z industrijsko vodo.

V Komunalni so izdelali študijo in ugotovili, da je na petnajstih vstopih nenormalno visoka poraba. Povprečna poraba pitne vode v našem podjetju celo nekoliko narašča. V letu 1986 smo porabili 28,1 l/sek, leta 1987 27,5 l/sek,

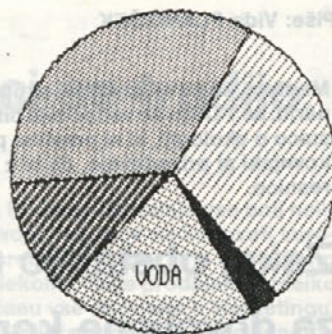
leta 1988 36,1 l/sek in lani 26,7 l/sek. Na osnovi veljavnih normativov in števila zaposlenih v podjetju, bi smeli v sanitarne namene porabiti le približno 1,3 l/sek. Ta normativ je sicer že zastarel. Toda vsa ostala voda ne gre le za tehnološke namene.

V podjetju že nekaj časa analiziramo možnost prehoda s pitne na industrijsko vodo, kar smo delno že izvedli, žal pa v povprečju dva do štiri mesece na leto ta voda ni primerna za tehnologijo. Tu gre za problem Hudinje, ki je površinska voda, delno hudourniškega značaja in podvržena vsem vplivom okolja. Še zlasti so problematične nekatere substance, ki povzročajo bujno rast mikroor-

ganizmov, ti pa povzročajo velike tehnološke probleme. Z NIVOM ta problem dokaj uspešno rešujemo in že letos pričakujemo konstantnejšo kakovost industrijske vode. Od tehnologov v PE pričakujemo predloge za zamenjavo vod.

Velik problem predstavlja staro in dotrajano omrežje, ki ga je težko nadzirati in vzdrževati. Dobrodošla bodo vsa korektna obvestila o defekatih na omrežju. Enako velja za slabo armaturo, od ventilov, pip do izplakovalnikov, ki kljub rednemu vzdrževanju ne zagotavljajo primerne tesnosti. Ker je na en vhodni vodomer vezanih več PE oziroma obratov, smo začeli na posameznih vejah vgrajevati subvodomere, ki bodo pokazali, kje je poraba neracionalna.

Rešitev tako ni enostavna in hitra, v nekem smislu pa je odvisna od sodelovanja in pripravljenosti vseh članov kolektiva. Ker prihajamo v obdobje toplejšega vremena, smo dolžni opozoriti na posamezne primere, ko si ljudje mineralno vodo hladijo s pitno. To ni korektno do ostalih someščanov Celja, ker morajo zaradi tega piti več onesnažene medloške vode. Končno predstavlja voda tudi velik strošek za podjetje, saj

Poraba vode v Cinkarni v primerjavi z energijo

plačujemo pri sedanjih cenah vode in kanalščine letno približno 5.460.000 din. Ta cena pa se bo v kratkem še zvišala zaradi investiranja v denitracijsko čistilno napravo na črpališču v Medlogu.

Stroški energije so nasploh ena pomembnejših stroškovnih postavk v kalkulacijah cen naših izdelkov.

Naše obnašanje bo zato moralo postati tako kot doma, kjer so stroški porabe vode bolj vidni, saj jih plačamo iz lastnih žepov. Ne pozabimo pa, da gre tudi v tovarni ta strošek posredno tudi iz naših žepov.

Peter Posinek

GOSPODARSKE IN POLITIČNE SPREMENBE V NDR

Naš partner bo delniška družba

Naš družabnik KLF hkrati z vzhodnonemško družbo spreminja svojo podobo. Pretežni del se bo oblikoval kot delniška družba, ki jo bodo sestavljale najmanj tri družbe z omejenim jamstvom, od katerih bo vsaka imela svojega kooperanta iz ZRN. Ena bo proizvajala avtomobilске in druge zahtevnejše lake, druga barve in lake za gradbeništvo, tretja pa pigmente litopon, cinkov oksid in svinčene okside. K tej družbi bo spadal tudi vzhodnonemški delež tovarne titanovega dioksida v Celju, nova delniška družba pa bo pravna naslednica Kombinata Lacke und Farben.

Z enim od priznanih zahodnonemških proizvajalcev belih pigmentov, s katerimi je KLF podpisal tako imenovani »letter of sistence« o kooperaciji in kasnejši združitvi, smo že navezali stike. Ta firma bo s svojim tehnično-komercialnim servisom nastopala kot agent Cinkarne in KLF za prodajo našega titanovega dioksida na ozemlju NDR in morda tudi širše. Cinkarna je namreč doslej prodajala KL-ov delež proizvodnje v NDR preko zunanjetrgovinskega monopolista AHB Chemie.

Ker je bil KLF hkrati producent in vodilni potrošnik TiO_2 v NDR, je izvajal bilanciranje uvoza in potrošnje pigmenta za vsa področja uporabe. Zaradi pomanjkanja deviz je bila izbira dobaviteljev praktično nemogoča in AHB Chemie je opravljal preprosto distribucijo našega TiO_2 brez nudenja komercialno-tehničnih uslug in praktično brez možnosti reklamiranja.

Ob prevratu se je v NDR uveljavilo prepričanje, da preživetje zagotavlja le kooperacija s partnerji

NDR. Prejšnji mesec sta se naša in vzhodnonemška stran dogovorili o ustanovitvi posebne delovne skupine, ki naj bi operativno dodala načelno sprejet prehod na konvertibilni način plačevanja med državama z letom 1991. Že zdaj pa dobršen del medsebojne menjave poteka v konvertibilni. Vendar je glede na spremenjen politični položaj v NDR težko napovedati nadaljnji potek medsebojnega gospodarskega sodelovanja, saj je jasno, da se bomo na tem trgu srečali z zahodno konkurenco, kar bo od našega gospodarstva zahtevalo tako tržni pristop kot sprejemljive cene in kvalitete.

Povzeto iz GV

iz ZRN. Ker meje med ZRN in NDR praktično ni več, je naša ponudba TiO_2 čez noč izpostavljena najostrejši konkurenci in to še ob tem da je trg nasičen. In ker je gospodarstvo NDR že pod robom likvidnosti, lahko proizvodnja oživi le s pomočjo tujega obratnega kapitala. Tisti pa, ki daje denar, lahko tudi plasira svoje izdelke.

V tej vlogi nastopa v spregi z AHB Chemie frankfurtska Metallgesellschaft. Skupaj sta ustanovili Chemie-Handels-GmbH, preko katere bo Cinkarna prodajala

TiO_2 v NDR. Pozicija Cinkarne na tržišču NDR pa bo premo sorazmerna kakovosti našega izdelka.

Prvi dogovor s Chemie-Handels-GmbH je odkup 1.500 t neprevzetega TiO_2 iz petih mesecev letošnjega leta, pri čemer bo vrednost fakturirana, material pa ostaja do začetka julija na cinkarniškem dvorišču.

Vilibald RAZNOŽNIK

Piše: Vida PLANINŠEK

Medtem, ko se v republiški skupščini pogovarjajo o ekološkem dinarju, se v Celju še vedno bije bitka med pisanjem novinarjev in resnico o ekologiji, ki ni pravilno predstavljena v medijih. Naši strokovnjaki si prizadevajo, da bi z napovedjo dejstev ljudje verjeli v resnico.

Zakaj obstajajo različni normativi za dovoljene koncentracije škodljivih snovi v zraku

Največ različnih normativov velja za onesnaženost zraka z SO₂, ker se meritve drugih snovi v zraku veliko redkeje delajo. Normativi se lahko nanašajo na kratkotrajne (polurne) ali dolgotrajne (dnevne, sezonske ali letne) koncentracije, zato je treba ob vsaki navedbi koncentracij obvezno navesti tudi njeno trajanje, drugače je podatek brez vrednosti. Normativov za trenutne koncentracije ni in ne moremo govoriti o prekoračevanju, kljub temu pa se ravno povišane trenutne koncentracije pogosto pojavljajo v taki vlogi, vendar nikoli s strani strokovnih delavcev (ob prižiganju vžigalice vdihnemo več kot 5 mg SO₂/m³).

Lep primer površnega navajanja podatkov smo prebrali 4. maja 1990 v Ljubljanskem dnevniku izpod peresa novinarja in hkrati podpredsednika Društva za varstvo okolja v Celju, Petra Kavalarja. Najprej navaja šestmesečno povprečje koncentracij SO₂ za kurilno sezono 1989/90 in sicer 0,14 mg/m³, kar je primerljivo s kurilno sezono 1988/89 (0,16 mg/m³), potem pa navede povprečno koncentracijo v obdobju april 1989 - marec 1990, to je celoletna povprečna koncentracija, ki mora biti nižja od tiste v kurilni sezoni, pa naj bi znašala 0,44 mg SO₂/m³, kar pa je popolnoma skregano s prvo navedbo. Ampak sliši pa se zelo alarmantno, še posebej v naslovu. Ker to ni prvi tak primer v časopisu, verjamem, da ne gre za slučajno, pač pa za namerno napako, ki se novinarjem v Celju marsikdaj zgodi. Včasih jo naknadno popravljajo, ponavadi pa si vsi skupaj mislimo, da bo vse skupaj tako ali tako pozabljeno in bo aktualno spet kaj novega. Žal mi je le ljudi, ki se s takimi vestmi obremenjujejo. V Cinkarni smo imeili za to obdobje povprečno 0,06 mg SO₂/m³.

V različnih državah veljajo različni normativi, ki pa se povsod zaostrejujejo, nekje prej, drugod pa kasneje. Normativ ni neka absolutna koncentracija, nad katero bi bila določena snov škodljiva, pod njo pa neškodljiva. Ljudje smo po občutljivosti zelo različni med seboj, na škodljivi vpliv ene snovi pa vpliva tudi prisotnost drugih snovi v zraku. Zaradi vsak dan novih spoznanj o škodljivih vplivih raznih snovi na okolje in človeka, se dovoljene vrednosti posameznih snovi znižujejo, vendar pa morajo

biti s tem povezani tudi ukrepi, ki omogočajo dejansko zmanjšanje škodljivih snovi.

Priporočila Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) nam predstavljajo idealno stanje. Da pa so nerealna za današnji čas, nam priča podatek, da upoštevajo enak normativ za kurilno in nekurilno sezono, in sicer 0,10 mg SO₂/m³ dnevno. Noben kraj v Sloveniji z žveplovim dioksidom namreč ni onesnažen vse leto, pač pa le nekaj dni pozimi zaradi kurjave. Celje je takrat manj onesnaženo kot marsikatero drugo mesto. Trbovlje niso onesnažene zaradi bližnje termoelektrarne, pač pa zaradi kurišč, ki uporabljajo nekvaliteten in cenen trboveljski premog. Dokler ne bo bistvenih sprememb na področju ogrevanja s fosilnimi gorivi, bo onesnaženost zraka odvisna od vremena, četudi ukinemo vso industrijo.

Evropska ekonomska skupnost je leta 1988 sprejela priporočila za dnevne koncentracije, pri katerih je dovoljena koncentracija SO₂ odvisna od koncentracije prahu v zraku in je različna za kurilno sezono (0,18 mg/m³) in za letno povprečje (0,12 mg). Za primerjavo Celja s svetom bi morali upoštevati tudi te številke.

V Celju smo že leta 1978 sprejeli Odlok o varstvu zraka v Celju in mejne koncentracije SO₂, pri katerih se začnemo izvajati ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti zraka. V Celju daje pobude za spremembo odloka v zadnjem času Društvo za varstvo okolja. Zadnjič je bil Odlok spremenjen leta 1988, za letošnjo jesen pa se nam na njihovo pobudo obeta

nova sprememba, in sicer nas bodo obveščali že pri nizkih koncentracijah SO₂. Tako bomo vsak dan po radiu poslušali vesti o povečani onesnaženosti zraka v Celju. V zadnjih dveh letih je emisija SO₂ znižala samo Cinkarna; v primeru hude zime bomo imeli zaradi kurjenja v mestu prekoračene mejne vrednosti, ustavljati pa se bo morala industrija, predvsem Cinkarna.

Žal ni namen Društva, da bi z novimi spremembami Odloka opozorili ljudi, da lahko veliko tudi sami prispevajo k zmanjšanju onesnaženosti zraka in okolja nasploh, pač pa si želijo le povečane publicitete na račun ekologije, ki v Celju že nekaj časa ne ubira več pravih poti. Zelo veliko je bilo v Celju narejenega pred nastopom Društva, odkar pa oni (oziroma onadva) vedrijo in oblačijo, ni bil izveden niti en ukrep, ki bi stanje izboljšal. Res pa je, da se o ekologiji veliko, veliko več piše, žal zelo enostransko. Če spre-

mljate, kdo hoče imeti v ekologiji v Celju zadnjo besedo, vam mora biti ravnanje ljudi, ki bi imeli kaj pametnega napisati, popolnoma razumljivo. Priznati pa bodo morali končno tudi v Društvu, da znižanje normativov za onesnaženost še nikomur ni prinesla čistejšega zraka, pa tudi nezadovoljstvo ljudi ga ni, če ni bilo ustvarjenih možnosti za izvajanje ukrepov. Pretiravanje s podatki in vzbujanje nezaupanja med ljudmi še nikoli ni obrodilo sadov. **Tudi ekologi večkrat priznamo, da nam zunanji pritisk olajša delo, vendar ne z napačno predstavljenimi pojavi in izmišljenimi podatki.** Zadnja stvar, ki bi si jo lahko privoščili v Celju, še posebej v Društvu za varstvo okolja, pa je oporekanje izvajanju ekoloških ukrepov, še posebej, če je edini razlog za oporekanje birokratske narave, ob tem, ko je sanacijski ukrep identičen z naprednim ravnanjem v zahodnem svetu.

Vida Planinšek

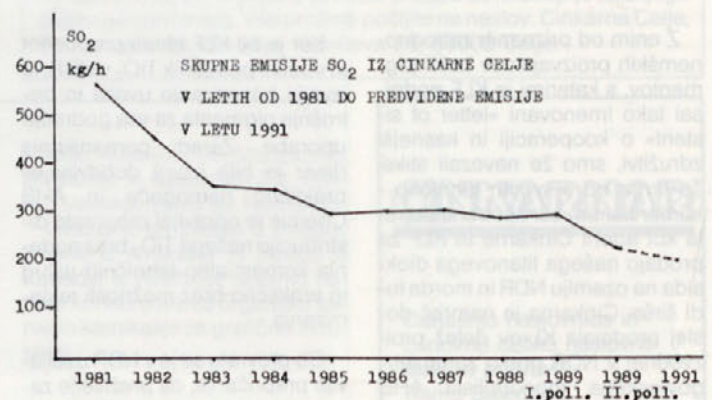
Pregled emisij SO₂ iz Cinkarne od leta 1981 do danes

Cinkarna bo z modernizacijo ferosulfatne linije do konca letošnjega leta znižala izpust ogljikovega dioksida pod 210 kg/h, vendar pa ne pričakujemo, da bo to vplivalo na manjšo onesnaženost zraka v mestu v hladnih dneh kurilne sezone. K zmanjšanju onesnaženosti zraka v Celju so zelo veliko prispevale kotlovnice, ki so se v obdobju do leta 1985 preusmerile z mazuta in premoga na zemeljski plin. Tudi na tem področju (predvsem pa pri individualnih kuriščih) bi se morala nadaljevati sanacija, pa ni nobene spodbude za to.

(v kg/h) iz Cinkarne od leta 1981 do danes. Kljub temu, da se je emisija iz obrata TiO₂ od leta 1986 naprej povečala, pa je skupna emisija SO₂ iz Cinkarne ostala enaka zaradi zmanjšanja SO₂ iz obratov za proizvodnjo žveplove kisline ob uvedbi kontinuiranega merjenja emisij. V začetku II. polletja 1989 smo ustavili pirinito linijo KKČ. Pri zmanjšanju skupne emisije SO₂ iz Cinkarne na 210 kg še ni upoštevana čistilna naprava za SO₂ v proizvodnji TiO₂, torej ekološko sanacijo še nadaljujemo.

Vida Planinšek

Iz diagrama so razvidne povprečne skupne emisije SO₂

Piše: Irena SCHMIDT

IDEJA

Sejem IDEJA je bil usmerjen na naslednja področja:

- inovacije, patenti, izboljšave
- računalniška programska oprema
- propagandna sredstva, poslovna darila

Sejem so spremljala poslovna srečanja, posveti in seminarji. V celoti sejem še nima svojega pravega obeležja.

Cinkarna s programom tiskarne je na tem sejmu že tretjič. Pri-

kazali smo dejavnost tiskarne, v celoti poudarili, da smo proizvajalci grafičnih proizvodov ter predstavili koledarje za leto 1990/1991.

Povabili smo 250 strank, odzvalo se jih je 150 in še vrsta naključnih obiskovalcev.

Sejemski nastop Cinkarne ocenjujejo pozitivno, kar potrjujejo tudi sklenjeni posli za prodajo 20 000 koledarjev in vrsta novih pričakovanih poslov.

Sejem široke porabe v Zagrebu

Prisotnost Cinkarne na sejmu je že tradicionalna. Njen namen je bil predstaviti celoten program Cinkarne in organizirati poslovne razgovore na samem sejmu. Kot novost smo na sejmu uvedli registriranje vseh obiskovalcev s PC računalnikom, da bi lahko učinkovitost sejemskega nastopa ocenjevali v več časovnih obdobjih:

1) takoj po opravljenem sejmu

- število obiskovalcev 156
- po prodajnih programih
- po republikah
- po področjih (proizvodnja, trgovina, glej priloge!)

2) po treh do šestih mesecih

- novi kupci
- povečana naročila
- primerjava stroškov sejma z učinki

Največ obiskovalcev je imel program zaščitnih sredstev (AKZ)

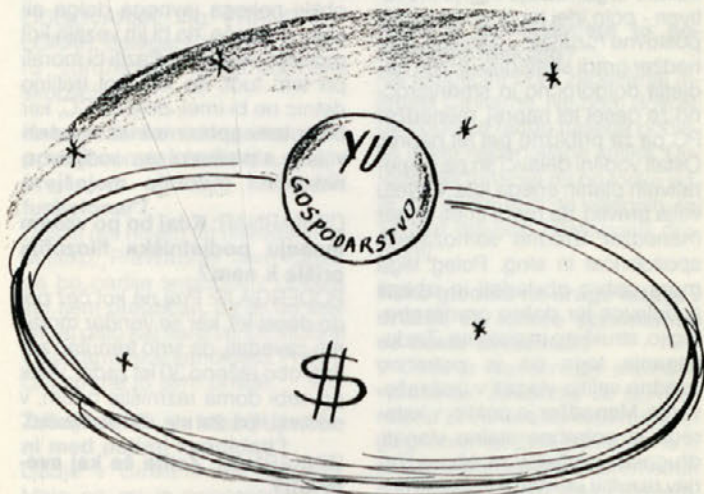
3) po daljšem obdobju

- zbiranje vseh podatkov o poslih, ki so neposredno povezani z našim nastopom na sejmu

V prihodnje bomo na tak način poskušali pripraviti in spremljati vsako sejmsko prireditev, kajti le tak nastop ima smisel in lahko da pričakovane rezultate.

OBISKOVALCI PO REPUBLIKAH IN PROGRAMIH

republika	število obisk.
Slovenija	37
Hrvatska	71
Srbija	21
Makedonija	3
Črna gora	3
Bosna in Hercegovina	21
SKUPAJ	156

Astronomija v očeh gospodarstvenikov

V EVROPO ZDAJ

Naši prodajalci se trudijo, denarja pa ni

Na trgu je vedno manj denarja. Podjetja postajajo vse bolj nelikvidna, ne morejo ne prodajati svojih izdelkov ne kupovati surovin. Naše podjetje pa proizvaja pretežno blago, ki je namenjeno za predelavo v drugih podjetjih. Nekoliko lažje prodajamo izdelke za široko porabo. Zato je v tem času vse obrnjeno k Marketingu. Zastavlja se vprašanje kako prodajati, če podjetja nimajo denarja.

Ker je do dopustov le še dober mesec dni, bo do takrat potrebno tržišču ponuditi blago s kar se da ugodnimi pogoji, izkoristiti pa moramo tudi preddopustniško nakupno mrzlico, seveda s popusti in znižanji cen.

V kratkem načrtujemo odpreti industrijsko prodajalno (kiosk bo postavljen pred Cinkarno pri Marketingu). Odpri pa smo že prodajo po proizvodnih cenah v Kemiji v Mozirju ter Slovenijalesu v Celju.

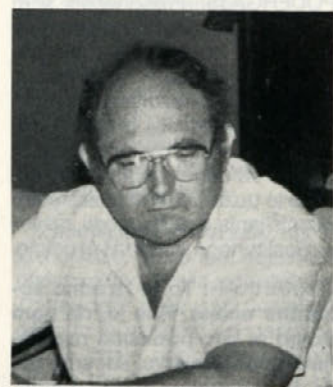
Kako kruto hitimo v čisti tržni sistem, so nam povedali tudi prodajalci sami.

DANI MULEJ, samostojni prodajni pospeševalec za tiskarske plošče in filme: »Naše proizvode ne bi bilo težko prodati, če bi podjetja imela denar za plačilo. Na trgu se v vsej svoji krutosti pojavlja tuja konkurenca. Ni tedna, ko ne bi pri svojih kupcih srečal tujca, ki ponuja blago fleksibilnejše, hitrejše in prilagodljivejše. Toda reči moram, da nekaj pomeni tudi tradicionalno dober način našega dela s kupci, ki se nam sedaj obrestuje. Kupcem smo namreč doslej vedno pomagali v krizi, zato nas sedaj ne želijo ostati naši stalni odjemalci. Zato so naši obiski, ti so bili pred leti bolj pogosti, še vedno zelo pomembni.

Toda ovire pri normalnem delu so tudi v samem podjetju. Prva težava so prevozi, saj imamo na voljo le en službeni avtomobil pri osmih delavcih v programu, ki bi morali biti vsak teden na terenu. Dosti problemov nam ustvarja režim pri vratarjih, kajti vzorce (ti tehtajo po več deset kilogramov)

ne smemo prevažati iz proizvodnje z osebnim avtomobilom, za vsak izhod je potrebno iskati direktorja za podpis, da ne govorim o tem, da bi morali živeti s proizvodnjo, ki pa je en kilometer oddaljena od nas. Obnašamo se kar se da racionalno, toda bojim se, da se nam bo to slabo vračalo.

HRANISLAV KOCIČ, vodja prodaje metalurškega, gradbenega in zaščitnega programa:

»Slabšega položaja na tržišču, kot je sedaj, v mojem 28-letnem delu v komerciali, še nisem doživel. V maju sem bil od 21 delovnih dni 16 dni na poti. Stanje na tržišču je zelo zapleteno. Ne vem več, čemu bi dajal prednost prodaji ali izterjavi, kajti malo je še podjetij, ki nimajo blokiranih žiro računov. Trgovine so navajene svoje marže in trg tega ne prenese več. Nekateri naši izdelki so v trgovini trikrat dražji, poleg tega so te tudi omejile nabavo, ker nočejo imeti zaloga. Zato smo prisiljeni odpirati lastne prodajalne. Cinkarna ima možnost preživetja le tako, da spoštuje trg in ceni kupca, tudi če ima ta le en dinar. Verjetno bomo prisiljeni celo kupovati izdelke naših kupcev v zameno za naše blago, to pa bo še bolj zapleteno.

Stroški potovanja so visoki, dnevnic pa služi le za dobro malico. Sami vozimo in prodajamo, zato nas to živčno ubija. Stimulacije pa nimamo nobene. Zato je delo v komerciali dosti težje od dela v proizvodnji.«

M.G.

Podjetništvo je tudi človeški odnos

Če prodajamo lastnino, prodajamo tudi znanje

Pogovor z dipl. ing. IVANOM PODERGAJSOM

Ali v Cinkarni še resnično nismo dojeli, da je podjetništvo sedanjost, da je profitni odnos med proizvodnjami nujen in da je strategija in cilj podjetja tudi dolgoročno planiranje? O tem smo se pogovarjali z dipl. ing. Ivanom PODERGAJSOM, ki je danes eden vodilnih delavcev v Marketingu, še pred pol leta pa je kot svetovalec v Zavodu za organizacijo poslovanja, teoretična spoznanja prenašal v prakso. Sedemletno svetovanje o organiziranosti poslovnih sistemov mu je omogočilo, da je podrobno spoznal 75 podjetij širom Slovenije.

CINKARNAR: Ali se je Cinkarna v svoji strategiji v teh 20. letih, ko ste študirali in delali drugje, kaj spremenila?

PODERGAJS: Presenečen sem in to me tudi moti, da Cinkarna v teh letih ni spremenila svoje poslovne filozofije, razmišljanja, strategije. Tudi rezultati dela s tujino se v tej filozofiji premalo poznajo. Življenje v Cinkarni žal teče preveč od danes do jutri. Rešujejo se le požari, premalo zasledim razmišljanja o prihodnosti, razvoju, poslovnega sistema kot celote.

CINKARNAR: To je izredno šokantna ocena. Res je, da nam dolgo ni bilo potrebno razmišljati o podjetništvu, saj smo bili še do nedavnega vpeti v politični sistem, ki tega ni omogočal. Ali menite, da je že vse zamujeno?

PODERGAJS: To je vprašanje pripravljenosti. Če bo to prisila, je že prepozno. Trg že kolikor toliko deluje, zato je požarov in s tem problemov toliko več. Če se miselnost ne bo spremenila, bo šla pot le navzdol, posledica pa je lahko prodaja tujemu kapitalu. V Sloveniji, pa tudi v Cinkarni je dovolj znanja, ki je sposobno delovati podjetniško in s tem razmišljati profitno.

CINKARNAR: Omenili ste profit. Pri sprejemanju Statuta so tudi pri nas nekateri mislili na profitne centre. Kako bi vi, po vašem mišljenju organizirali naše podjetje?

PODERGAJS: Menim, da je za vsako reorganizacijo potrebno znanje. Vedeti namreč moramo, kaj hočemo z ozirom na okolje, kaj imamo, oziroma kakšno je stanje v podjetju in po programih PE. Nato pa se na podlagi poslovnih ciljev in strategije odločamo o organizaciji podjetja, ki je samo ena od poti za doseganje postavljenih ciljev. Zavedati se moramo, da je reorganizacija podjetja brez ostalih ukrepov premalo za doseganje dobrih rezultatov in ciljev.

Za Cinkarno mislim, da bi jo bilo dobro organizirati po kriteriju

»tržnega programa« v kombinaciji s proizvodnim programom. Osnovna značilnost predloga je v delitvi podjetja na samostojne programske enote (PE) po kriterijih trga (tržna pot, način trženja proizvodov) z odgovornostjo za poslovni uspeh oz. dobiček. Z ozirom na te kriterije pa je Cinkarna lahko organizirana kot holding ali kot podjetje z samostojnimi programskimi enotami - profitnimi centri. V tujini jih imejujejo »divizije«.

CINKARNAR: Katere funkcije bi potemtakem po vašem morale biti skupne v holdingu podjetja?

PODERGAJS: Posamezne poslovne enote, oziroma podjetja pri obliki holdinga, povezujejo na raven Cinkarne: skupne finance - ekonomika (dogovorjen kapital), strateški razvoj, strateški marketing, razvoj kadrov in politika, enoten organizacijsko informacijski sistem ter kultura podjetja Cinkarna.

CINKARNAR: Kaj pa bi ostalo v PC?

PODERGAJS: Profitni center ali poslovna enota oziroma podjetje ne more in ne sme odgovarjati za poslovni uspeh, če pri sebi združuje le pripravo proizvodnje in proizvodnjo, vse ostale poslovne funkcije, ki vplivajo na poslovne rezultate pa so organizirane drugje. Zato menim, da mora imeti PC vse tiste poslovne funkcije, ki mu zagotavljajo poslovno uspešnost ali dobiček pri sebi. To pa so funkcije prodaje, računovodstva, razvoja, kakovosti in po možnosti kadrovske operativno, nabavo in operativno vzdrževanje.

CINKARNAR: Toda ali ni predpogoj za organiziranje takega PC, da vzemimo PE izkazuje pozitivni rezultat? To je verjetno največja zavora pri nas, ker takih rezultatov nimajo vsi.

PODERGAJS: Kaj je boljše, da gre v stečaj celo podjetje ali samo, recimo dva PC? Reševanje neperspektivnih programov na tak način ne pelje nikamor. Počasi tudi dobri programi ob nečisti interni računici izgubijo svojo možnost boljšega razvoja.

Osebnostna izkaznica:

Rojen: 1948 v Celju

Izobrazba: dipl. ing. elektrotehnike

Dosedanje delo: svetovanje na področju poslovnih sistemov pri ZOP Ljubljana.

Delovno mesto: vodja prodaje grafičnega programa

CINKARNAR: Ena od prvih podjetništv je trg dela. Vsaka reorganizacija pa bi pomenila odpravo nekaterih del in nalog in najverjetneje tehnološke viške.

PODERGAJS: V Cinkarni je razmerje med proizvodnimi in neproizvodnimi delavci po mojih podatkih 1.000 : 1.200, kar pomeni, da imamo veliko znanja, ki bi lahko oz. bi ga morala tudi prodati. Kot primer naj navedem, da znajo vzdrževalci narediti celo filtrirne naprave, da imamo vozni park, katerega koristi le Cinkarna, da o prodaji tehnoloških znanj pri ekoloških rešitvah ne govorimo. Vsaka strokovna služba bi lahko opravljala storitve navzven, le da ne na škodo del v Cinkarni, oziroma po kriterijih trga. Kljub vsemu pa bo do določenih tehnoloških viškov le prišlo, oz. bo moralo priti.

CINKARNAR: Priti moramo do v celoti ustvarjalnega podjetja. Kako torej ustvarjati brez spodbudne motivacije?

PODERGAJS: Tudi o tem bi se dalo veliko povedati. Motivacijo delimo na materialno in moralno. Trenutno Cinkarna plačuje delavce le po produktivnosti, po stroških in kakovosti pa še nima izdelanih meril. Služba kakovosti je žal sama sebi namen, ker je vodilni delavci premalo podpirajo. Pričakujem, da se bo v pravih tržnih razmerah tudi to uredilo. Podjetja v Jugoslaviji in Sloveniji morajo uvesti sodobne koncepte upravljanja s kakovostjo.

CINKARNAR: Kdo je za vas uspešen podjetnik?

PODERGAJS: To je tisti, ki ima ustrezna znanja iz menedžerstva, ki pozna kulturo ljudi, ki pozna kulturo organizacije in ki je inovativen - poln idej ter dosega dobre poslovne rezultate - dobiček. Menedžer gradi strategijo in cilje podjetja dolgoročno in srednjoročno za deset let naprej, menedžer PC pa za približno pet let naprej. Ostali vodilni delavci so pa v operativnih planih enega leta. V svetu velja pravilo, da mora imeti dober menedžer izredno samozavest, sposobnost in slog. Poleg tega mora dobro obvladati in izbirati sodelavce ter dobro graditi strategijo, strukturo in sisteme. Za doseganje tega pa je potrebno izredno veliko vlagati v izobraževanje. Menedžer je poklic, v katerega je potrebno stalno vlagati, drugače rezultatov ni. Menedžerjev rezultat se meri v velikosti dobička - profita.

CINKARNAR: Bi vi postali menedžer?

PODERGAJS: Teh ambicij nimam, toda če bi bil menedžer, bi hotel imeti proste roke za izbiro sodelavcev, katerim bi lahko zaupal ter še vse ostalo kar sem prejel naštel. Mislim pa, da se to da speljati v privatnem podjetju, kjer je opredeljena lastnina.

CINKARNAR: Ali je vprašanje lastnine za Cinkarno pomembno?

PODERGAJS: Ta trenutek ne. Če pa bi postali Holding podjetje, bi

bilo dobro postati delničarska družba, razpisati delnice, od katerih bi jih do četrte morali odkupiti vodilni delavci Cinkarne v obliki nekega javnega dolga ali kako drugače, da bi jih vezalo kot motivacijski faktor. Paziti bi morali pri tem tudi, da več kot tretjino delnic ne bi imeli delavci CC, ker bi potem spet imeli samoupravljanje s premalo samoodgovornosti.

CINKARNAR: Kdaj bo po vašem mnenju podjetniška filozofija prišla k nam?

PODERGAJS: Prej ne kot čez pet do deset let, ker se vendar moramo zavedati, da smo trenutno zelo grobo rečeno 30 let zadaj. Vsak pri sebi doma razmišlja o tem, v podjetju pa žal ne. To je škoda!

CINKARNAR: Želite še kaj svetovati?

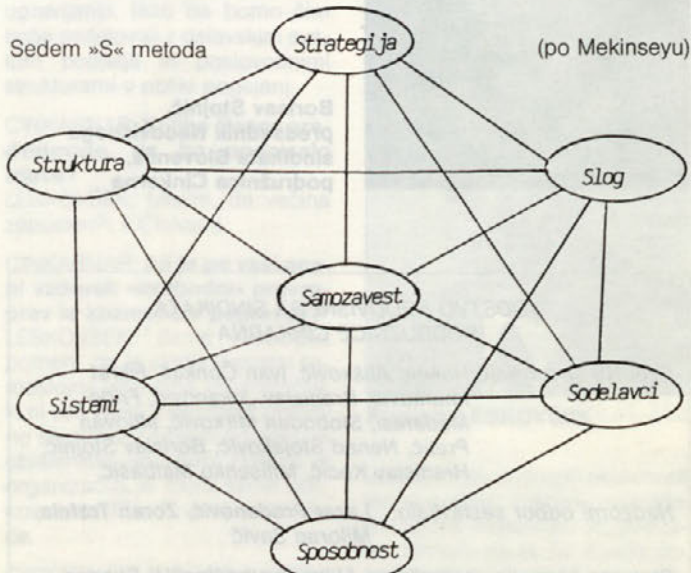
PODERGAJS: Prvič, čim prej pre-

nesti odgovornost za poslovno uspešnost na posamezne segmente poslovanja. V Cinkarni je dovolj znanja za to. Ob malo večjem zaupanju v kader, predvsem mlajši, bi se stvar ob dobrem informacijskem sistemu hitro uredila. Žal danes vrednost podjetij pri nas še ne ocenjujemo po znanju kadra, ki ga ima, temveč le po njegovi vrednosti osnovnih sredstev.

Drugič, nujno prevetriti razvojne strategije in cilje ter v njih vložiti kapital. Danes nimamo visoke

inflacije, da bi ga drugače »bogati«. In tretjič, moram povedati, da vse stvari, o katerih sva se pogovarjala, niso tako slabe, da se jih ni bi dalo rešiti. Sem človek, ki išče probleme, tudi najmanjše, zato včasih v razpravah poudarjam problematiko, ker samo tako lahko pričakujemo uspešen razvoj. Ustvarjanje obvladljive »konfliktne« situacije prinese več dobrih rešitev kot slabih.

Mira Gorenšek

Kakšne lastnosti mora imeti vodilni delavec

Če hočemo rešiti problem učinkovitosti, moramo upoštevati spoznanja stroke, projektno delovanje, dati prednost znanju in novim idejam, začeti spoštovati svetovne standarde in proučevati ideje drugih, ukrepati in izvajati, ne pa le predlagati in razpravljati v nedogled. Ta spoznanja bi morali sprejeti kot podjetniško filozofijo, šele potem bomo lahko rekli, da se je nekaj premaknilo v naši preživelosti miselnosti.

KULTURA ORGANIZACIJE

V svetovni praksi vidimo v zadnjih letih pri najuspešnejših podjetjih premik pozornosti od »trdega« (= strojnega) dela na »mehki« (= kadrovski, informacijski ipd.) del proizvodnih faktorjev. To imenujejo kultura podjetja. Znaná svetovalna organizacija McKinsey jo proučuje z modelom »7 S«. Po njem smo delali poskusne preiskave tudi pri nas. Primerjava kaže, da se izmed vodilnih delavcev v Zahodni Evropi 29 % istoveti s »svojo« organizacijo, v ZDA 44 %, na Japonskem 80-85 %, pri nas pa 60-70 %. Zanimivo je, kako izražajo vrednote ljudi v prisposodbi z živalmi: le 20 % jih je pri nas kot mravlja, kot noj 27 %, kot kameleon 11 %, kot slon 15 % kot polž 13 %. Torej imamo po štidesetih letih izgrajevanja sodobnega gospodarstva še povsem začetne probleme.

Podobno nam kaže naše raziskovanje tudi, če pogledamo, kakšne

so strategije, ki jih uporablja vodstvo. Lahko so:

1. tržno usmerjena strategija poslovanja,
2. k delavcu usmerjena,
3. v prihodek usmerjena,
4. v inovacije usmerjena,
5. v stroške usmerjena,
6. v obstoječe stanje usmerjena.

Pokazalo se je namreč, da je pri naših OZD izrazito malo usmerjenosti na trg, k delavcem – kadrom in inovacijam, kar so značilnosti strategij poslovanja najuspešnejših firm sveta.

Zadeva je še hujša zato, ker se jasno kaže, da so tudi hotenja le malenkostno boljša, sodobnejša. To pa vodi k zniževanju poslovnih ciljev in to natanko v organizacijah, ki imajo podpopprečne poslovne rezultate. Sovpadanje seveda ni slučajno, a posledice zelo nevarne.

V NOvem MANDATNEM OBDOBJU

Ne bom dovolil neargumentirane kritike

ODGOVARJA: Ing. FRANC ZALOKAR, delegat Cinkarne v Zboru združenega dela občinske skupščine.

Kako si lahko razlagamo vašo privolitve za kandidata, saj v prejšnjem obdobju niste bili funkcionar?

Doslej res nisem bil navdušen za politiko. Pravzaprav sem čakal, da bo partija sestopila z oblasti, ker sem prepričan, da se bo šele takrat dalo kaj narediti. DEMOS je v Cinkarni iskal kandidata. Prepričali so me in sem pristal.

Zakaj mislite, da ste bili izvoljeni med petimi kandidati?

Ljudje v Cinkarni me poznajo. Malo pa mi je pripomogla tudi stranka.

Kako si predstavljate to pomembno funkcijo?

Na skupščini bom zagovarjal interese Cinkarne. Ne bom dovolil, da bodo na račun našega podjetja letele neosnovane kritike. Delegatska funkcija mi bo toliko lažja, ker sodelujem na kolegijih, saj se tam rešujejo najvažnejši problemi.

Kako gledate na druge težave v družbi, za katere spremembe se boste zavzemali?

V Celju je najvažnejše ekološko vprašanje. Zavzemal se bom za realno in osnovano reševanje tega problema. Zelo pomembno je za Celje tudi reševanje prometnih povezav z ostalimi kraji v Sloveniji. Na področju socialne politike

Na cinkarniških demokratičnih volitvah je dobil večino. Ugibamo pa lahko, koga je on sam obkrožil!

se bom zavzemal za razširitev drobnega gospodarstva in proti masovnemu odpuščanju delavcev ter stihijiskim stečajem. Ustaviti moramo tudi prodajo družbenega premoženja. Pri zdravstvu je treba dokončati in opremiti bol-

nišnico. V športni in kulturni dejavnosti se bom zavzemal, da bo ta dejavnost nadgradnja, ne pa cokla. Toliko na kratko, sicer pa se zavzemam za ureditev programa DEMOS-a.

Neodvisni Sindikat Slovenije

Podružnica Cinkarna

Pomagali bomo ljudem v stiski

Ena od prvih podružnic NSS je Cinkarna, ki je povečala število članov na že 75. Večina je vanj vključenih delavcev z drugih republik. Na ustanovni skupščini, ki so jo imeli v aprilu so povedali, da jih je strah pred negotovo prihodnostjo, saj se takšna psihoza ustvarja na delovnih mestih. Rastko PLOHL, predsednik NSS, ki je bil navzoč na Skupščini je odgovorjal na naša vprašanja:

CINKARNAR: Zakaj je med vašimi člani čutili strah, ali menite, da je temu kriv politični položaj v republici?

PLOHL: Seveda je krizo oblasti prineslo tudi v tovarne. Glavni vir strahu je izguba delovnega mesta. Ta strah pa je popolnoma odveč. Direktor nima nikogar pravice postaviti na cesto. Tudi on je prav tako zaposlen v podjetju in ima samo pooblastila za vodenje podjetja. Torej ni nedotakljiv, je lahko prav tako postavljen na cesto.

CINKARNAR: Toda kljub temu bo marsikomu potrebna dobra pravna pomoč:

PLOHL: Naš sindikat bo člana zaščitil. Najeli bomo pravnika. Ščitili bomo vsakega člana ne glede na to, ali je dober ali slab delavec. To nas ne zanima. Delodajalec je tisti, ki reče, ali je delavec dober ali slab. Pravno pomoč bomo nudili tudi tistemu, ki je kriv, da se bo tako ugotovilo, če je bil kaznovan po veljavni zakonodaji. Poglejte, danes je na cesti več kot milijon ljudi. Zavedati se je treba, da delavci nismo v službi zaradi ideologije ampak preživetja. Partija je pustila delavce na cedilu. V sindikat se ne združujemo zaradi lastnih koristi. Hočemo svoje delo in plačilo, torej dostojno življenje.

CINKARNAR: Ali v NS vstopajo le delavci iz drugih republik živeči v Sloveniji?

PLOHL: Naša organizacija nikakor ni zgrajena na nacionalni osnovi. Naš osnovni moto je humanost. Humani pa so lahko vsi ljudje.

CINKARNAR: Kako razlagate to humanost?

PLOHL: Gre za to, da bomo člani sindikata vedno pripravljene ljudem pomagati v stiski. Pomagamo pa jim lahko le mi sami, brez tuje pomoči. Od podjetja ne zahtevamo ničesar, nič nam ne bo dajala družba. Tisti, ki bo na cesti, bo potreboval našo pomoč.

CINKARNAR: Kakšen je pravzaprav vaš cilj in strategija?

PLOHL: Da, to dvojje je zelo pomembno. Naša aktivnost izhaja iz leta 1984. Nastali smo tako rekoč iz novih družbenih gibanj. Aktiv-

Rastko PLOHL

nost sindikalne dejavnosti pa smo začeli leta 1988. Sedaj nas je okrog 600, 300 samo v Ptujju. Ta številka pa se nenehno povečuje. Že vnaprej smo se odpovedali monopolom sindikata. Hočemo, da je v Sloveniji več vrst sindikalnih gibanj, ker je pogoj za dobro delo prav nenehno tekmovanje oziroma tehtanje argumentov. Naš sindikat bo uspešen le, če bomo uspeli dopolniti kader (vključiti želimo strokovnjake) in denar. Skratka, hočemo pravo vlogo sindikata.

SPROLETARIZIRANOST

Pojem je vzet iz marksistične teorije, po svojem zgodovinskem poslanstvu pa je spreminjevalec nosilnosti višje socialistične družbe ali rešitev naše g. anagrama.

15. maja letos je bilo na sedež vodstva ZSSS posredovanih že 84 tisoč izjav iz različnih podjetij, panog in regij Slovenije. Na teren je bilo posredovanih 870 tisoč obrazcev. Na podlagi teh izjav je bilo doslej izdanih že 12 tisoč članskih izkaznic.

Borisav Stojnič,
predsednik Neodvisnega
sindikata Slovenije,
podružnica Cinkarna

VODSTVO NEODVISNEGA SINDIKATA PODRUŽNICE CINKARNA

Svet NS sestavljajo: Husein Ališković, Ivan Čonkaš, Fikret Imamović, Branislav Jokanović, Frido Madarasi, Slobodan Mirković, Milovan Prelič, Nenad Stojaković, Borislav Stojnič, Hranislav Kocić, Milisenko Malbašić.

Nadzorni odbor sestavljajo: Lazar Prodanović, Zoran Trafela, Milorad Savić

Staturno komisijo sestavljajo: Milan Dmitrašinić, Stjepan Gašparić, Anton Robić.

Ta, oni ali noben sindikat?

V kateri sindikat naj se vključim? Ali se naj sploh včlanim?

Ta vprašanja si zastavlja večina zaposlenih, ko dobijo ponujene pristopne izjave. V Cinkarni ima vsak dve možnosti. Kaj naj naredi? Ali naj se vpiše v prenovljeni sindikat, ki ponuja poleg tistega, kar bo ponudila že sama kolektivna pogodba še sindikalni turizem, podporo za preventivno zdravljenje ali pa ugodnosti pri trgovinskih nakupih? Vse to pa zveni bolj neverjetno kot verjetno.

Druga možnost je, da izpolni pristopno izjavo za neodvisni sindikat, ki ponuja razen svobode tudi ekonomsko, socialno in politično zaščito. Same velike besede, katerim človek ne ve, če bi verjel.

Lahko si član tudi obeh sindikatov, pa še kakega tretjega. Tedaj se članarina (trenutno je 0,6 % od OD) deli na dva ali tri dele (0,3/za en in 0,3 % za drug sindikat). To pomeni, da je zaščita le polovična. Saj za zaščito pa gre. Toda trenutno še žal ne vemo, kako bomo hitro iskali sindikat - kakršnegakoli, takrat ko nam bo tekla voda v grlo, ko v žepu ne bo več denarja in ko bo vse kazalo, da boš v podjetju nepotreben.

Veliko bo takih, ki se ta hip ne bodo opredelili ne za enega ne za drugega. So pač zelo prepričani, da bo vse dobro in prav in da sindikata zagotovo ne bodo potrebovali.

Nekateri bi se celo lahko ravnali po dejanju generalnega direktorja, ki se je v sindikat gospodarstvenikov že vključil in tudi plačuje članarino.

Če druga ne, potem nam mora biti jasno vsaj to, da se bodo naše življenjske razmere še slabšale in bomo prav zato morali držati še bolj skupaj.

ČE GRE ZA NAS, PAČ HITIMO ŠE BOLJ POČASI ...

Mira Gorenšek

POGOVOR S PREDSEDNIKOM
SVOBODNEGA SINDIKATA CINKARNE

Postali bomo pogajalci

CINKARNAR: Česa se boste lotili najprej?

LESKOVŠEK: Ko bomo zaključili akcijo podpisovanja izjav oziroma včlanjevanja v SSS, se bomo posvetili kolektivnim pogodbam, čeprav zaenkrat na njihov rok podpisov nimamo vpliva. Poleg tega pa se želimo čimprej vključiti v tokove samoupravljanja in upravljanja, tako da bomo čim bolj sodelovali z delavskim svetom podjetja in poslovnimi strukturami v obliki pogajanj.

CINKARNAR: Koliko članov predvidevate, da bo podpisalo izjave?

LESKOVŠEK: Mislim, da večina zaposlenih v Cinkarni.

CINKARNAR: Ali je po vaši oceni vzdevek »svobodni« prevzprav le kozmetični popravek?

LESKOVŠEK: Zame svoboden pomeni, da je sindikat postal samostojna interesna organizacija, ki ni več vpeta v družbenopolitično skupnost v širšem pomenu in oblastniško strukturo. Postala je organizacija, ki mora sama oblikovati stališča, ki varujejo delavce.

CINKARNAR: V čem bo razlika med delavcem članom in nečlanom sindikata?

LESKOVŠEK: V naših pravilih je opredeljeno, kaj član pridobi. Kolektivna pogodba jamči le obveznosti delodajalca, dokler se le-ta ravna po tej pogodbi. Kar pa je izven te pogodbe, varuje sindikat. To je na primer šikaniranje, solidarnostne pomoči ter varstvo drugih pravic iz dela.

CINKARNAR: Sklad skupne porabe je neke vrste dotacija vseh, tudi morebitnih nečlanov sindikata. Kako se postavljate v povezavi s SSP, saj vemo, da so se iz teh sredstev plačevali tudi sindikalni izleti, pikniki in podobno?

LESKOVŠEK: Zavzemali se bomo za to, da bo še naprej omogočeno podjetju normalno poslovanje s temi sredstvi. Drugače povedano, trudili se bomo, da bo v skladu toliko sredstev, da bo omogočen normalni standard našim delavcem, torej, da bo sredstev čim več, ter da bodo racionalno in namensko dobro izrabljena. Vse ostalo kar je v preteklosti šlo iz tega sklada direktno za sindikat, pa ni več predmet razprave.

CINKARNAR: Kako boste razpolagali s 45 odstotno članarino od 0,6 odstotkov od OD članov, ki bo ostala v podjetju? V finančnem načrtu ste predvide-

li, da gre za 363.000 zbranih din na leto, če bi bili člani sindikata vsi zaposleni.

LESKOVŠEK: Delali bomo po načrtu, če pa bo potrebno, bomo naredili rebalans. Sredstva bomo sprva namenili predvsem za izobraževanje sindikalnih aktivistov, delo komisij, delovanje kluba

Friderik LESKOVŠEK

upokojencev in drugih dejavnosti ter za pomoč članom, nagrade, naročnine časopisov in podobno. Seveda pa se bo morda pokazalo, da bolj potrebujemo prelihanje denarja v kakšne sklade, na primer za brezposelne, za stavke ali pa za profesionalnega predsednika sindikata. Pustimo času čas.

CINKARNAR: Ali se boste zavzemali za profesionalizem?

LESKOVŠEK: Menim, da bi tako veliko podjetje moralo imeti profesionalca, ki bo plačan izključno iz sindikalne članarine. Mogoče se bomo zmenili z nekaterimi drugimi podjetji za skupnega profesionalca. Tudi tukaj pustimo, kaj bo prinesel čas.

CINKARNAR: Ali boste ščitili interese vseh delavcev ali samo članov in kako boste vrednotili različne interese znotraj sindikata?

LESKOVŠEK: Načeloma se moramo zavzemati za večino ne pa za posameznega parcialnega člana. Predvidevam pa, da bo članstvo aktivnejše kot doslej, vsaka pobuda bo dobrodošla in v pomoč, skušali pa bomo uveljaviti naše poenotene interese.

CINKARNAR: Kot kontrolor podjetniške oblasti boste imeli delček oblasti in s tem moč tudi vi. Ali boste dopustili tudi obratno pravico kontrole?

LESKOVŠEK: Kot kontrolorji se vidimo toliko, kolikor bo možnost za konstruktivno spremljanje poslovanja, tu pa pričakujemo po-

SSS

Sindikat, ki je voden centralistično, upravljan je z vrha

NSS

Sindikat, ki sloni izključno na svoji članarini, pogoj je solidarnost

ZNSS

Izrazito strankarski sindikat (če bo na oblasti DEMOS, ne bo mogel organizirati stavko)

Rekli so:

RUDI MRAZ, dosedanji sindikalni aktivist:

»So še okolja, kjer se samo govori, kako se mora delati, sami pa nič ne pokažejo. Lep primer je bilo skrajšanje delovnega časa. Eni so se, kljub temu da težko, sprijaznili, da morajo v skrajšanem delovnem času več narediti, drugi so ostali na istem, še naprej nič ne delajo, živijo na tuj račun, ali kako drugače.

Prihajajo časi, ko bo vsak delavec, če bo delal vestno in disciplinirano, dobil zaščito sindikata, zato bo moral biti seveda tudi njegov, tako kot je to na zahodu. Prišlo so časi borbe za delo, za delovno mesto se bo v bodoče štrajkalo, seveda s tem prihaja do reda in discipline na delovnem mestu, nobene registrirne ure ne bodo več potrebne kot strašilo za osemurno prisotnost. Za vestne delavce je bila to škatala brez okraska, ki žre denar na minute. In za konec: čuvajte in negujte male proizvodne enote.«

moč strokovnih služb. Kontrolo bo treba izvajati iz obeh strani, nočemo biti nergači, hočemo pa uveljavljati pravice na podlagi argumentov.

CINKARNAR: Kaj boste storili, če bodo vodilni potegnili iz predala tehnološke viške?

LESKOVŠEK: Načeloma je jasno, da je potrebno to problematiko speljati v korist zaposlenih, na neboleč način, tudi z ustanavljanjem drugih malih podjetij, vlaganja v razvoj novih obratov, se zavzemati za izpopolnjevanje delavcev za prekvalifikacijo in podobno. Veliko od tega pa je odvisno tudi od zunanjih faktorjev, ki so izven podjetja.

CINKARNAR: Kaj boste storili, da bodo morebitne stavke koristne, ne pa kot doslej neproduktivne?

LESKOVŠEK: Če bo do stavke prišlo, jo je potrebno izvesti organizirano na osnovi argumentov, ki jo opravičujejo ter po stavkovnih pravilih. Vanjo je potrebno vključiti vedno kar največje število članstva. Stavka je lahko zelo

produktivna, ko z njo odpravimo zavore pri prejšnji produktivnosti in motivaciji delavcev.

CINKARNAR: Ali bo v svobodnem sindikatu vsak delavec prepoznal tudi svoj interes in videl smisel lastnega delovanja?

LESKOVŠEK: Svoj interes bo našel toliko bolj, kolikor več bo razgibana družba v pluralistični obliki. Vsak bo svoje interese lahko posredoval zaupniku, ta pa bo te prenašal na IO, kjer bomo oblikovali stališča in šli v akcijo.

CINKARNAR: Ali se boste zavzemali tudi za to, da bi bil generalni direktor član SSS, čeprav je že član sindikata menedžerjev?

LESKOVŠEK: To je njegova osebna odločitev. Ker je postavljen v vlogo upravljalca, je njegovo interesno področje težko združljivo z našim. Ne vidim pa razlogov, da se ne bi mogli v interesih in pogledih, ki so vitalnega značaja za delavce, ujeti. V zadovoljstvo pa nam bi bilo, če bi se včlanil tudi v naš sindikat.

Sodeč po odmevih na prvo številko glasila upokojencev, smo v uredništvu kar malo razočarani. Je najbrž že res, da potem, ko si v pokoju imaš še manj časa kot prej!

Upokojitev je vse več. Vsak mesec ob odhodih delamo razgovore z novimi upokojenci, vendar jih je po številu toliko, da ne moremo slediti času. Radi pa bi na kratko predstavili vse. Zato se opravičujemo, če nismo in še nekaj časa ne bomo ažurni pri objavi. Bo pa zato spomin ohranjen dalj časa.

Upokojitve

MILICA HUDEJ si je prvo zaposlitev poiskala v Tobu leta 1954. Od leta 1959 je tri leta delala v laboratoriju Zdravstvenega centra v Zagorju, nakar se je vrnila v Tob. Ves čas je delala na laboratorijskih analizah. »Delo v Tobu je bilo zahtevno in odgovorno, zlasti kadar smo se srečevali z reklamacijami, tudi iz tujine. Vedno se je izkazalo, da so bile moje analize pravilne.«

Milica je bila delovna tudi na drugih področjih. Dvakrat je bila v mladinski delovni brigadi pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana - Zagreb, aktivno je delala v mladinski organizaciji, večkrat pa je bila tudi član oziroma delegat samoupravnih organov v našem podjetju (upravni odbor, delavski svet delovne organizacije in tozda).

»S sodelavci sem se dobro razumela. Želim jim veliko uspešnega dela, zdravja in razumevanja.«

NEŽIKA KOSTANJŠEK se je leta 1947 zaposlila v Tovarni nogavic na Polzeli, ker pa je bil oče star in bolehen, ni mogel sam obdelovati zemlje, je službo pustila in mu pomagala. Ko je šel sin v uk, se je leta 1964 zaposlila v Grafiki. Delala je v proizvodnji tiskarskih plošč, nazadnje pa pri oslojevanju. S soprogom, ki tudi dela v Grafiki, sta kupila hišo v Laškem in jo dozidala.

Sedaj se bo posvetila domačim opravilom in vrtu. Nekdanjim sodelavcem se zahvaljuje za darilo ob slovesu in jim želi veliko zdravja, uspeha in sreče.

Ob slovesu

VIKI PEVEC

Ključavničarske obrti sem se začel učiti spomladi leta 1944 pri privatniku Gradu, izučil sem se 1947 leta pri privatniku Ivanu Kolencu v Aškerčevi ulici v Celju. Po zaključku zadnjega letnika obrtne šole smo šli vsi na gradnjo proge Šamac - Sarajevo. Po vrnitvi sem bil za opravljanje praktičnega izpita dodeljen v Kemično tovarno Celje. Izpitna komisija je bila stroga, toda ker nas je privatnik držal zelo na kratko in nas veliko naučil, delati smo morali dnevno po 10 ur-sem izpit opravil odlično. Zaradi tega me je vodstvo mehanične delavnice Kemične tovarne prosilo - da, pravilno ste slišali - prosili so me, naj ostanem v podjetju kot KV ključavničar.

Tiste čase je bilo delo zelo težko zaradi pomanjkanja materiala, obrati pa so morali nemoteno obratovati. Nihče te ni vprašal, kako boš zmogel. Delo je moralo biti opravljeno, ti pa se znajdi kakor veš in znaš. Delali smo po 12 ali tudi več ur dnevno. Za redno delo ni bilo ne hladnih ne toplih malic. Edino v primeru 12 urnega delovnika nam je pripadalo na dan po 10 dkg UNRRA slanina ali sira. Vendar smo delo opravljali složno in tovariško, z velikim entuziazmom, v upanju na boljšo prihodnost. Več let sem bil predsednik mladinske organizacije. Organizirali smo razne prostovoljne udarniške akcije, za nagrado pa sta nam uprava podjetja in sindikat dala od časa do časa na razpolago kamion za izlete v naravo čez drn in strn po takratnih makadamskih cestah.

MILAN KRISTAN se je izučil poklica v sosednji tovarni EMO. Po odsluženju vojaškega roka se je leta 1953 zaposlil v Vzdrževanju. »Ko sem pričel delati v Cinkarni, so bili delovni pogoji mnogo težji kakor danes, delovna disciplina pa je bila mnogo večja. V tem času se je marsikaj spremenilo na bolje, urejena je družbena prehrana, večje so možnosti za letovanje, več pozornosti se posveča varstvu pri delu in še bi lahko našteval. Težko mi je, ker vlada preveč malomaren odnos do zaščitnih sredstev. Čeprav sem upokojen, imam dovolj dela: na vrtu, urejanje okolice hiše, pri hiši pa je treba vedno kaj popraviti. Zelo pogrešam sodelavce, čeprav smo se včasih tudi skregali. Sodelavcem in vsem cinkarnarjem želim, da bi še nadalje tako uspešno poslovali. Čim več bo medsebojnega razumevanja, več bo uspeha pri delu.«

Jože ŽOLNIR, rojen 1937 v Galiciji, je prišel v Cinkarno leta 1959, najprej v gradbeni oddelk za nekaj mesecev, nato pa v TOB. Bil je obratni električar v vzdrževanju. Nikoli ni mislil, da se bo moral upokojiti invalidsko. Pa vendar je v tovarni preživel marsikaj. Doma bo skrbel za hišo in obdeloval zemljo.

Milena KOPITAR je bila v Cinkarni zaposlena 27 let. Prvih dvanajst let je delala v oddelku osebnih dohodkov, potem pa v materialnem knjigovodstvu. Spominja se časov, ko so plače delili kar v obratih. Cele kupe denarja so morali odnesti v obrat in včasih so bili delavci hudi, ker je šlo ročno štetje dokaj počasi. Spominja se tudi časov, ko so bili tako rekoč poskusni zajci pri uvajanju deljenega delovnega časa. To je bilo leta 1965. Poskus seveda ni bil uspešen.

Letošnji upokojenci

Karel PALIR, rojen leta 1933, v Cinkarni se je zaposlil leta 1956 v obratu stara valjarna, kjer je delal kot II. valjač. Valji so mu poškodovali roko in je postal invalid III. kategorije, zato je bil premeščen v obrat žlebarna. Lansko leto je moral na operacijo grla in ta ga je prisilila, da se je letos invalidsko upokojil, čeprav je bila njegova želja, da bi delal še naprej. Rad je hodil v službo in se s sodelavci dobro razumel. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil sodelavcem žlebarne za lepo darilo ob odhodu v pokoj in vsem želi veliko zdravja.

Maksimiljan ZAKOŠEK se je moral invalidsko upokojiti. V Cinkarno je prišel leta 1956 in delal kot topilničar 6 let, nato pa kot kurjač. Med tem je opravil izpit za izmenskega mojstra ter kasneje še izpit za parne kotle. Tako je lahko tudi napredoval do vodje komprimiranega zraka v Energetiki. Meni, da je Cinkarna na pravi poti, izboljšati mora to, kar ima in skrbeti za lepo okolje.

Zeinel ISEJNOVSKI je bil rojen v Ljubljani, nato pa se je preselil v Beograd in Skopje. Tam je bil zaposlen pet let, nato pa še 14 let v Franciji. Leta 1950, ko ga je pot prinesla v Celje, se je zaposlil v novi žveplovi kislini. V nesreči, ki se mu je pripetila leta 1985, je izgubil roko in postal invalid. S sodelavci se je dobro razumel, saj so mu v najhujših trenutkih priskočili na pomoč.

Silva KRAMERJ je v Cinkarni, pretežno del v komercialni, službovala 35 let. Tam je bilo delo vedno razgibano, zato se bo sedaj lahko spočila. Posvetila se bo družini, pa kdaj prebrala tudi kakšno knjigo, ker zanjo prej ni bilo časa.

Josip FERČEC, rojen leta 1937, se je leta 1975 najprej zaposlil v cinkovem prahu. Po osmih letih se je preselil v novo valjarno, zaradi bolezni pa je zadnja leta delal kot pomožni delavec. Spominja se težkega dela v cinkovem prahu, ko se ljudje zaradi težkih delovnih pogojev niso razumeli. Zato pravi, je vsaj po tej plati dobro, da smo obrat ustavili.

LETOS SO SE UPOKOJILI TUDI: **Zlata TEKAVC** iz službe kakovostni, **Marija MLINARIČ** iz računovodske službe, **Stjepan GAMI-LEC** iz obrata rastnih substratov v Kemiji Celje, **Branka GORIČAN** iz računovodske službe in **Jože MAVRIČ** iz Kemije Mozirje.

Ivan ŠTANCER, je v Cinkarni delal 31 let. V topilnici je zdržal le 10 mesecev, v mrtvi pražarni pa celih sedem let. V tem času je zbolel na pljučih in kot invalid III. kategorije delal kot čuvaj in vratar vse do upokojitve. Čeprav je vse se narave in se rad pošalil, je bil velik borec za disciplino, pravičnost. Zato tudi ni čudno, če cinkarnarjem želi boljši red, strožji nadzor in manj izkoriščanja.

Jože MASTNAK, je 35 delal v organskih barvilih, zadnja leta kot vodja izmene. V vseh teh letih, pravi, ni mogel nič vplivati na izboljšanje delovnih pogojev v tem obratu. Mnenja je, da tudi perspektiva za organska in dušična barvila ni velika, ker je obrat že desetletje brez strokovnega kadra. Preko 40 let pa je tudi gasilec, pa ga je kot nalašč nekoč prizadela poškodba, kjer je bil 60 % opečen.

SKUPNA ZAHVALA

Vsi upokojeni (brez izjeme), se zahvaljujemo za darila, ki smo jih prejeli od svojih bližnjih sodelavcev. Želimo jim veliko uspehov in zdravja.

HVALA – TUDI MI NJIM!

V klubu upokojencev so se pogovarjali o izletu

Konec maja se je sestel akcijski odbor Kluba upokojencev Cinkarne, na katerem so razpravljali, kam na tradicionalni izlet. Povedali so, da želijo krajšo pot, zaradi starosti in boleznih upokojenih ter že sedaj močne pripeke sonca. Ko so se odločili za Logarsko dolino, so predlog posredovali predsedstvu akcijske konference, kjer so morali takoj v akcijo. Vabila bodo vsi upokojeni dobili po pošti, objavljamo pa ga tudi v našem časopisu. Na akcijskem odboru je bilo med drugim postavljeno vprašanje včlanjevanja v druge klube upokojencev. Rečeno je bilo, da se lahko vsak upokojenec včlani v klub v svoji krajevni skupnosti.

Klub upokojencev Cinkarne ima le povezovalno funkcijo tistih, ki so bili v tem podjetju zaposleni.

Razpravljali so tudi o sekcijah ter ugotovili, da je zelo malo upokojencev izpolnilo vprašalnik, objavljen v prejšnji številki. Člane sekcij bodo določili zato kar na izletu. Mimogrede, vprašalnik je izpolnilo in poslalo le 6 upokojencev. V odbor upajo, da to ni merilo za bodoče delo in sodelovanje v sekcijah.

Ivo RAMŠAK
predsednik akcijskega odbora
Kluba upokojencev Cinkarne.

VABILO

Spoštovane upokojenke, upokojenci

Leto je za nami. Prišel je čas, da se ponovno srečamo in se skupaj popeljemo na izlet.

Skupno z vašimi predstavniki v klubu, ki je bil ustanovljen v lanskem letu, smo se odločili za izlet v **LOGARSKO DOLINO**.

Izlet bo potekal v dveh dnevih in sicer **13. in 14. junija 1990**. Tokrat se bomo zbrali na **glavni avtobusni postaji v Celju ob 7.30 uri**. Od tu se bomo odpeljali, kot smo že zgoraj napisali v **LOGARSKO DOLINO**, kjer bomo imeli malico in kosilo. V Celje se bomo vrnili proti večeru.

Vljudno prosimo, da svojo udeležbo na izletu prijavite **osebno** v Cinkarni, v tajništvu sindikata pri Dragici Zakošek. Vpisovanje bo potekalo od **4. do 8. junija**. Ob vpisu boste prejeli tudi kartonček za vstop na avtobus. Za upokojenke in upokojence Cinkarne je izlet brezplačen, za spremljevalca pa je potrebno ob prijavi vplačati 100,- din.

Lep pozdrav!

Predsednik sindikata
Friderik LESKOVŠEK

Letovanje v pred in posezoni še prosto

Služba družbenega standarda sporoča upokojencem, da imamo še nekaj prostora v pred in posezoni. Prosti so še termini v cinkarniških garsonjerah ob morju:

MAREDA pri NOVEM GRADU - pet garsonjer
OTOK CRES, MIHOLJAŠČICA - dve garsonjeri
DUGA UVALA pri PULI - šest garsonjer

Predsezona traja do 21. junija, posezona pa se prične 11. septembra. Upokojenci imajo v garsonjerah pred in posezoni 20 odstotni popust. Cena najema garsonjere na dan je 240,00 din.

Cinkarna ima garsonjere tudi:
V ATOMSKI VASI, PODČETRTEK - dve garsonjeri
NA ROGLI - tri garsonjere
POČITNIŠKI DOM V LOGARSKI DOLINI

V teh objektih je prosto tudi v sezoni. Cena najema garsonjer na dan je 300,00 din, prenočišče v domu v Logarski dolini na dan pa stane 40,00 din (s souporabo kuhinje pa 50,00 din na dan).
VSE INFORMACIJE DOBITE V DRUŽBENEM STANDARDU,
telefon 33-112, interno 3115.

V Atomski vasi je prostor še v sezoni!

Popotnica za boljše počutje in delo

Odprli smo teniško igrišče

Dočakali smo trenutek, ko smo 4. maja svečano odprli teniško igrišče. S ponosom lahko pokažemo na opravljeno delo, ki se je zdelo nekaterim zabloda in samo pobožna želja. Peščica entuziastov, ljubiteljev te lepe športne igre in moja malenkost, smo želeli več kot smo takrat zmogli - svoje, naše igrišče. V krajevni skupnosti Aljažev hrib, kjer prebivam sem po naključju našel mesto, kjer bi lahko uresničili svojo željo.

Položaj na terenu je kazal, da bo z malo dela rešitev padla kar čez noč. Na tem kraju je bila že pred približno 60. leti zgrajeno teniško igrišče z bazenom, last trgovca iz Zagreba. Do leta 1941 je igrišče služilo svojemu namenu, kasneje so stvari krenile tako, da je objekt vse bolj propadal in tudi propadel. Leta 1986 smo pričeli s prvimi zemeljskimi deli.

Razumljivo, da smo za ta pričetek potrebovali soglasje KS in vso dokumentacijo, ki je potrebna, da se izda potrdilo o izgradnji objekta. Vse to je trajalo od 1984 do 4. februarja 1986. leta, ko smo od pristojnih občinskih organov dobili ustrezno prigrasitev. Pri realizaciji sta sodelovala ing. Franc Jarh iz KS in predstavnik teniške sekcije Franc Smeh.

Vse zasluge za idejo in organizacijo izgradnje tenis igrišča ima FRANC SMEH, zato se mu v imenu članov tenis sekcije iskreno zahvaljujemo!

Izgradnja takšnega objekta zahteva kar precejšnje strokovno znanje, ki ga nismo imeli. Začetna vnema pa je bila velika, sprejet je bil sklep, da vsak član sekcije opravi na leto vsaj 30 prostovoljnih ur. Sčasoma je vnema usiha-

la, pojavile so se mnoge nepredvidene težave in osip članstva ter krajanov je bil vedno večji. Čestokrat sem ostal sam. Ko je že kazalo, da bom tudi sam popustil, se je zopet pokazal izhod in rešitev; to so bili mladi krajanji, Matej, Robi, Vojko, Grega in člani sekcije Bojan, Mladen, Marjan, Slavc, Emil, Zoran, Zdenko. Gradnja se je počasi nadaljevala z nič manj velikimi problemi. Zaupanje in novo vnemo smo dobili, ko so se pokazali prvi obrisi bodočega objekta.

Leta 1989 smo skupaj z investicijsko službo in z našo idejo realizirali sanacijo škarpe, ki služi danes kot tribuna. V jeseni smo položili tenis in objekt je bil skoraj naređ. Medtem smo postavili še brunarico. Od ideje, priprave teniške dokumentacije in do končne realizacije so sodelovali: Kajtner, Košak, Smeh, delavci Cinkarne, člani teniške sekcije in krajanji Aljaževega hriba ter gospod Krivec z ekipo.

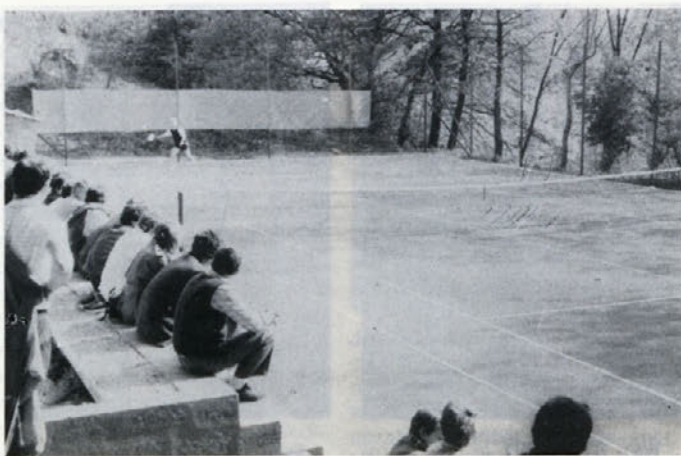
Nakup materiala je šel izključno iz sredstev teniške sekcije. Celotna izvedba je zahtevala precejšnja finančna sredstva. Izgradnja je bila finansirana iz sklada skupne porabe, kjer je del namenjen tudi za šport in rekreacijo. Del sredstev smo dobili v Cinkarni iz naslova reklame (izdali smo dva biltena za izvedbo veteranskega prvenstva v tenisu, ki se točkjuje za rang lestvico Jugoslavije). Drugi del sredstev pa smo iztržili od Elektrotehne, Juba, Heliosa, Kovinotehne, TKSa, LT Cinkarne. Ni pa zanemarljiv del sredstev, ki so ga prispevali člani sekcije sami.

Opravljeno je preko 3.000 ur. Naj še dodamo, da smo večino materiala znosili na hrib, razen tampona, tenisita in betonskih votlakov. V teh urah niso štete organizacijske in ostale ure, ki pa po številu niso dosti manjše.

Z vztrajnostjo, trmo in z velikim odrekanjem nam je uspelo. Ne iščimo samo svojih osebnih koristi, ampak prispevamo košček te osebnosti tudi za to našo družino! Moja nadaljnja želja pa je: **Objekt naj bo popotnica za boljše počutje in boljše delo!**

Franc SMEH

Tenis igrišče z različnih strani

Udeležencem otvoritve je bilo nadvse všeč v senci

SEZNAM ČLANOV KOLEKTIVA, KI SO SODELOVALI PRI IZGRADNJI IGRIŠČA

Marjan Bombač 10 ur, Nataša Bombač 3, Branko Brumec 18, Aleksander Crnok 10, Branko Crnok 22, Jožica Globočnik 1 uro in pol, Anita Hudohmet 5, Peter Hudohmet 56, Andrej Ivančič 46, Andrej Jakob 4, Mladen Jazbec 130, Slavko Kajtner 173, Bojan Klinar 97, Marjan Kolar 72, Ivan Kolenko 1 uro in pol, Rozika Leskovšek 10, Cvetka Lukanc 12, Bora Marjanovič 2, Vojko Martinuš 23, Riko Mlekuž 31, Zoran Pečnik 47 in pol, Marjan Planinšek 4, Janez Planinšek 1, Srečko Pliberšek 4 in pol, Avgust Praznik 18, Miro Poklšek 5, Franc Rozman 20, Borut Sedovnik 14 (90 v obliki vrednosti materiala), Franc Smeš 950, Matjaž Ramšak 3, Darinka Špacapan 10, Anti Šporer 4, Brane Tajnšek (22 tečajne ure kot nadomestilo), Jožica Točaj 8, Andrej Tomažin 7 ur in pol, Marko Tukarič 18, Dare Urbanc 10 in pol, Albin Valand 4, Peter Venišnik 30, Zdenko Vičič 46, Emil Zupanc 63 in pol, Dušan Žnider 6, Edi Žnider 1 uro in pol, Tomo Žolger 17 (40 v obliki materiala), Zvone Lazar 73, Robi Smeš 93 (zadnja dva sta sodelovala kot krajana KS).

RAZPIS ZA NAJBOLJŠI REKREATIVNI IN ŠPORTNI PROGRAM

Prijavil se je le Aleš Antauer

V želji, da bi popestrili in našli nove oblike rekreativne in športne dejavnosti, smo v našem kolektivu preko Cinkarnarja že lani skušali speljati akcijo zbiranja idej. Objavili smo razpis za najboljši športno - rekreativni program. Na objavljeni razpis pa je bil žal poslan le en program. Komisija za šport in rekreacijo pri sindikatu je program pregledala in odločila, da avtor programa Aleš ANTAUER prejme praktično nagrado, ki mu je bila slavnostno izročena na občnem zboru sindikata Cinkarne. V uredniškem odboru pa smo se odločili, da bralcem predstavimo povzetek tega programa.

Aleš Antauer je nanizal nekaj idej, katere bi lahko v Cinkarni izvedli le z nekoliko volje in majhnimi sredstvi. Bil bi pripravljen narediti temeljito analizo stanja in strokovni program v sodelovanju z ZTKO in FTK Ljubljana, toda to mu v kratkem roku razpisa in narave dela, ki ga opravlja, ni uspelo. V uvodu oddanega programa je navedel potrebe po rekreaciji današnjega delovnega človeka.

Kratka analiza delovnega okolja in možnost uvedbe športne rekreacije med delovnim časom

TITANOV DIOKSID:

Proizvodnja TiO₂ zahteva nepretrgano delo. Delavci delajo v štirih izmenah. Izpostavljeni so plinom in pari, prepihu in nekaterim fizičnim obremenitvam ter ropotu.

Aktivnosti, ki bi kompenzirale njihovo gibanje (prostor za rekreacijo bi moral biti izven obrata zaradi prepaha): odbojka, razgibalne vaje, namizni tenis, plavanje, ribolov, kegljanje in tek.

METALURGIJA:

Tudi tu je delo več izmzensko. Delavci so izpostavljeni plinom, večjim fizičnim obremenitvam in prepihu. Priporoča se: lahka športna gimnastika, plavanje, odbojka, namizni tenis in pikado.

KEMIJA:

Delavci so izpostavljeni večjim fizičnim naporom in prepihu ter visoki temperaturi (šamoterji), v nekaterih obratih pa še prahu. Njihovo delo je fizično, zato se priporoča lažje gibanje: odbojka, plavanje in badmington.

GRAFIKA, VEFLON:

Delavci so izpostavljeni močnim vonjavam (barve), lažjim fizičnim obremenitvam, delo za stroji in delo v zaprtih prostorih. Aktivnosti: nogomet, tek, gimnastične vaje in odbojka.

VZDRŽEVANJE, ENERGETIKA:

Delavci so občasno izpostavljeni plinom, prepihu, prahu in delu za stroji v mehaničnih delavnicah. V Energetiki pa je glavna delovna aktivnost na-

dzor in vzdrževanje naprav za distribucijo plina, vode, pare...

Priporočajo se težje aktivnosti: nogomet, kegljanje in razne razgibalne vaje.

STROKOVNE SLUŽBE:

Tu gre predvsem za sedeča dela v zaprtih prostorih. Aktivnosti: posebne vaje za hrbtenico, odbojka in plavanje

Za izvajanje rekreacije med delovnim časom bi bilo potrebno urediti nekaj prostorov za odbojko, namizni tenis ter mali nogomet, kar ne predstavlja pretiranih stroškov.

Za delo, ki je izpostavljeno hrupu, vročini in svetlobi pa je odlična kompenzacija plavanje in kopanje.

Aleš ANTAUER

Razširitev dnevne, tedenske in rekreacije letnega dopusta

1. Uvedba dnevne rekreacije med delovnim časom (v odmoru, ki naj ne traja več kot 15-20 min.) na urejenih površinah ob obratih, ki bo še bolj aktualna ob morda novem »celodnevem« delovnem času.
2. Uvedba glasbe in obvestil med odmorom.
3. Razširitev tedenske rekreacije na:
 - uro gimnastike (razgibavanje) za žene, moške in upokojece naše DO ali glasbo (aerobika ali samo sprostitvene vaje) in priprava na smučanje ali letni dopust
 - uro družinske sprostitve z različnimi sprostitvenimi in tekmovalnimi vajami pod vodstvom rekreatorja ali drugega strokovnega vodje.
4. Organiziranje smučarskih tečajev (alpsko smučanje, tek na smučeh) za delavce in njihove družine.
5. Uvedba članarine, ki bi bila znak pripadnosti organizirani športni rekreaciji v DO.
6. Vključevanje v organizirano rekreacijo, ki jo spremlja RTV »Razgibajmo življenje« ter informiranje o rekreativnih akcijah v širši okolici.
7. Ob domu v Logarski dolini bi bilo potrebno urediti travnato igrišče za odbojko in namizni tenis ter nabaviti opremo za tek na smučeh, ki bi se lahko v domu posojala in zaprt prostor za gimnastiko in namizni tenis (trim kabineta).
8. Razglasitev najboljšega športnika rekreativca ter ekipe v DO.
9. Izvesti anketo med delavci o željah v rekreaciji.

NASTALA ŠKODA POŽIRA NAŠ DOHODEK

Najšibkejši smo pri lastnem ravnanju

Ugotavljamo, da je največ poškodb pri delu tam, kjer je zastarela tehnologija, izrabljene delovne naprave in težki delovni pogoji. Zelo veliko poškodb pa se je v zadnjem času pripetilo tudi na poti na delo ali z dela, zaradi prometnih nesreč.

Lanskih 153 poškodb je terjalo 4099 izgubljenih dni, kar pomeni izgubo dveh delovnih dni na vsakega zaposlenega. 39 odstotkov teh poškodb je nastalo v proizvodnem procesu, kjer so izrabljene zastarele naprave, posledica teh pa so težji delovni pogoji, pogosta obolenja, manjši delovni učinek in večje število invalidov. Od lani imamo dva invalida več, po številu jih je že 209. Stroški zdravljenja zaradi poškodb pa so lani znašali 52.527,00 din.

Iz analize poškodb po vzrokih, ki jo je opravila služba za varstvo pri delu je razvidno, da je zaradi pomanjkljivosti pri organizaciji dela in nepravilnosti nastalo največ, kar 51 odstotkov vseh poškodb. Zaradi malomarnega opravljanja dela ter neupoštevanja varnostnih ukrepov in predpisov pa je nastalo 24 odstotkov nesreč.

Ker se stanje na tem področju tako rekoč iz leta v leto ne premakne nikamor, ne pri analiziranju in tudi ne pri odpravljanju vzrokov

ni odveč, če še enkrat ponovimo zapisano v komentarju skoraj za las podobnega poročila v letu 1989: »Zakon o varstvu pri delu zahteva stalno nadzorstvo nad tem, da delavci med delom nosijo varnostna oblačila in ravna jo po varnostnih predpisih. Pri tem obratovodja ne sme dovoljevati nikakršne tolerantnosti, saj gre za zdravje in življenje delavcev. V praksi ti žal ostajajo pri opozorilih, namesto da bi ustrezno ukrepali, odstranili delavca z dela in uvedli postopek zaradi hujše kršitve delovne obveznosti. Obratno pa lahko delavec tudi odkloni delo, če presodi, da mu na delu grozi neposredna nevarnost za zdravje, zaradi neizvedenih predpisanih varstvenih ukrepov.«

Še posebej zato, ker delamo v kemični tovarni, bi se moral vsak delavec prizadevati, da je delo čim bolj varno in opozarjati na morebitne pomanjkljivosti, okvare ali na druge pojave, ki bi lahko pri delu ogrozili njegovo varnost ali varnost drugih delavcev ter seveda varnost okolja, v katerem dela in živi.

POŽARI V LETU 1989

ČE BI PAZILI, TUDI GORELO NE BI

Ob zaključku letošnje aktivnosti s področja požarnega varstva v našem podjetju, ugotavljamo relativno dobro stanje. Požarno varnostne razmere se ne slabšajo, kljub temu, da uporabljamo v proizvodnji vedno več gorljivih in vnetljivih snovi. Stalna gasilska dežurna služba, ki se bo letos selila v nove prostore, je posredovala pri 27 začetnih požarih, ki so nastali predvsem zaradi rušenja objektov v starem delu Cinkarne. V svojem letnem poročilu ugotavljajo, da so številni požari nastali predvsem zaradi slabe delovne discipline. Znano dejstvo torej!

KDO SESTAVLJA KRIŽANKE?

Biti mora zanimiva in poučna

Ker dobivamo od vas, spoštovani bralci, vedno manj pisem z rešitvami križank, pa čeprav so zanje lepe nagrade, smo se odločili, da vam predstavimo sestavljalca. To je IGNAČ JEVNIŠEK, rojen leta 1944 v Celju, strojni tehnik, zaposlen v razvoju EMA.

S križankarstvom se je začel ukvarjati že v osnovi šoli, zdaj že pred več kot 30. leti. K temu ga je najbrž pritegnila mama, ki je rada reševala križanke in si je sestavljala lasten slovarček. Bolj resne objave so bile sprva v Emajlircu, potem pa še v drugih tovarniških časopisih. Ko se danes ozre v preteklost, se zanj zdijo te križanke srednje kakovosti. Njegove križanke je kar deset let objavljali Novi tednik, objavili pa so mu jih tudi v Super Pipu.

Nikdar pa mu sestavljanje križank ni bila osnovna ljubiteljska ali pa pridobitniška dejavnost. Ima namreč še vrsto drugih hobijev, s katerimi si rajši krajša prosti čas. To je gobarstvo, ribolov, vinogradništvo, nabiranje zdravilnih rastlin. Vse to pa dokazuje, da zelo ljudi naravo.

CINKARNAR: Ali je sestavljanje križank težko delo?

JEVNIŠEK: No, narobe je razmišljanje, da je za sestavljanje križank potrebno imeti poseben dar. Pomembno je, da si bister in razgledan. Tehnike pa se naučiš. Nato sestavljanje postane rutinsko.

CINKARNAR: Kje ste se naučili rutine?

JEVNIŠEK: Veliko mi je pomagalo prebiranje literature, posebno ugankarskih časopisov. Največ pa pomeni natančnost pri izbiri besed. Zelo dobro moraš poznati pravilno pisavo.

CINKARNAR: Katera so tista najosnovnejša pravila, na katera morate paziti pri sestavljanju?

JEVNIŠEK: Slovenska pravila so ena najzahtevnejših v Evropi. Ta ne dopuščajo uporabe glagolov, pridevnikov, redkokdaj množine. Vse besede naj bi bile v samostalniku prvega sklonu ednine. Marsikaj pa tudi ni zaželeno, čeprav sicer ni strogo prepovedano, na primer uporaba polja z eno samo črko. Zaželjena je uporaba zanimivih besed ter takih, ki imajo veliko soglasnikov (npr. VZDRŽ-LJIVOST) ter sicer redkeje uporabljene črke. Tematsko naj bi bile v vsaki križanki zajete besede iz kar največ področij našega življenja - zgodovine, umetnosti, zemljepisa skratka, križanka mora biti za reševalca zanimiva in poučna ter aktualna.

CINKARNAR: Kaj bi svetovali reševalcem?

JEVNIŠEK: Z eno križanko ne moreš ustreči vsem reševalcem. Reševalec se mora zavedati, da si mora sam poiskati nivo reševanja.

V Kihu bo na primer našel precej težke. Jaz upoštevam srednjo raven. Toda težje je sestaviti lažjo križanko.

CINKARNAR: Ali vam ugankarsko društvo morda postavlja kakšne pogoje?

JEVNIŠEK: Nisem član Domna. Pogoji pa so predpisani za vsako vrsto križanke. Doseči je potrebno povprečno dolžino besed. To pa dobimo tako, da vse črke vseh besed pomnožimo z dve ter to število delimo s seštevkom vodornih in navpičnih besed. S tem se avtomatično odštejejo črna polja.

CINKARNAR: Ali imate na tem področju kakšne cilje?

JEVNIŠEK: Bistvenih ciljev nimam. Vendar pa bom morda sedaj lahko delal več križank, ker imam za pomoč računalnik. Prej sem sam oblikoval in risal polja, kar mi je vzelo veliko časa. Sedaj mi to nariše računalnik.

CINKARNAR: Je res, da ste v Sloveniji še vedno rekorder v sestavljanju najdaljšega anagrama?

JEVNIŠEK: Če nisem spregledal slovenske literature na tem področju, sem še vedno rekorder.

Rekordni najdaljši anagram:

RAZNOTEROSTI SPIRAL

Iz teh dveh besed je potrebno s premetavanjem črk sestaviti novo, in to eno samo besedo. Poskusite, če boste rešili nalogo, boste dobili najdaljšo besedo v anagramu, če pa vam ne bo šlo, boste rešitev našli nekje v tej številki!

MG

		CINKARNA CELJE	DELAVEC V LAKIR- NICI	PEVKA FITZGE- RALD	VRSTA METLE	PREB- VALKE AVSTR- POKRAJ.	OSABNEZ PREDR- ZNEZ	POTOČNA ZIVAL	CINKARNA CELJE	VIŠEČI KAPNIKI	VRSTA SLADKARL.	GRMIČ. RASTLINA RESA	VADBA TRENING	CINKARNA CELJE	
		HRVAŠKI NOGOM. KLUB							NAPEV PESEM					NATRIJ	
		ZENSKO IME							PRIMOR. VINO						
		VLADA KLERA							CELJSKI PISATELJ						
		RUSKA REKA													
								LEPO VEDENJE						CINKARNA CELJE	
								=							
CINKARNA CELJE	GLEDA- LUSKE PRED- STAVE	ETOS	ZDRUŽENA OPOZI- CIJA	SRBSKA REKA	SRD	ORANJE KARENINA	OLAJŠ. OKOLJŠČ. NASE MESTO							PARK	NAS POLOTOK
RDF.ČE- KOZEC								SLOV. PESNICA Majda NAČRT						NIKELJ	
GORSKA VZPE Tina														MESTO V PERUJU	
ISLAM POSTNI MESEC								ENAKI CRKI							
								ENAKI CRKI							
DISTRIKT								SLOV. PISATELJ Fran						ALPSKA DOLINA	
CINKARNA CELJE	IGOR SAMEC													SULTANOV UKAZ	

Rešitev nagradne križanke št. 1: SEME, RENAN, TREMA, ALAMO, BRIKETI, PIRAT, TITANOVE SADRE, CR, DLETO, AO, PAST, ENA, RODA, OPTIK, PAJAC, SINICA, LOARA, IRANIST, JAMAR, HRVATSKA, OJNICA, APA, TANNATOS, SADRA, MAL.

Srečni nagrajenci križanke št. 1 so:

Prvo nagrado prejme Igor CERAR, Investicijska služba, drugo nagrado Pavel ŽELE, upokojenec v Tržaški ul. 5, Celje, tretjo nagrado pa prejme Ani TAŠNER, Mariborska 110, Celje.

Čestitam o!

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo najkasneje do 1. avgusta 1990! Nagrade so: 1. nagrada 200 din, 2. nagrada 150 din, 3. nagrada 100 din. Sodelujte, ker pričakujemo vaše rešitve!

Naslov reševalca:

PODČRTANO Z MODRO

Sposobnost, da lahko danes misliš drugače, kot si mislil včeraj, je tisto, po čemer se pametni ljudje razlikujejo od neumnih.

Steinbeck

ANEKDOTA

Neki Rockefellerjev sodelavec je prejemal po 50.000 dolarjev na leto, vendar je med službenim časom pogosto gledal skozi okno. Drug sodelavec je na to opozoril Rockefellerja, ta pa je odgovoril: »Kar glejte skozi okno in imejte ideje, kakršne ima on, pa bom tudi vam plačeval po 50.000 dolarjev.«

AFORIZEM

V mladosti so solze brez bolečin, v starosti so bolečine brez solza.

BUDNICE PA NI BILO

Zares so se začeli drugi časi. To se je poznalo tudi pred prvomajskimi prazniki. Ne da ni bilo običajnih smrekovih vejic in zastavic na oknih, tudi budnice, godbe, ki je navadno prešerno maširala vzdolž po cesti naše tovarne, ni bilo. No, zadnje čase so jo kar s kamionom pripeljali! Kakšnega posebnega učinka tako in tako ni bilo. Pa vendar smo opazili, da godba letos ni zaigrala, ker smo bili v dilemi o tem, kdaj bi pospravili predale, pa adjio služba.

ZAHVALE – ZAHVALE – ZAHVALE

ZAHVALA

V četrtek, 3. maja 1990 smo se mnogo prerano poslovili od Franca BEZJAKA iz Dobovca pri Ponikvi. Kolektivu Cinkarne se zahvaljujemo za izrečeno sožalje, plosvilne besede ob njegovem grobu, za venec in denar, ki ste ga sodelavci dali namesto cvetja in vsem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Trezika s sinom Petrom in Markom

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža Branka KRSNIKA, delavca v Vzdrževanju, se iskreno zahvaljujem sodelavcem v Vzdrževanju in sodelavkam v Družbenem standardu za denarno pomoč, cvetje, spremljanje na zadnji poti.

Žena Anica z otroci!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, Avgusta VIPOTNIKA, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in prijateljem, posebno pa računovodski službi za tolažilne besede ob hudi boleznini očeta, za venec, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zlatka Šolman z družino

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega moža in očeta, LEOPOLDA SLAPNIKA, se iskreno zahvaljujem za pomoč in sočustvanje z nami. Iskrena hvala vsem za izkazano spoštovanje na njegovi zadnji poti.

Žena Nuša ter otroka Andreja in Aleš

Darovalci življenjske tekočine

Lani smo seznamu darovalcev krvi dodali še lepo število novih imen. Za petkratno darovanje so bili odlikovani: **Ivan Beloševič, Blanka Butušič, Herman Bukšek, Vlado Cmok, Zdravko Jakopanc, Radislav Mastnak, Željko Pavič, Milena Polajžer, Damjan Rozman, Ljuba Samec, Stanka Štranhar in Irena Zalo-**

kar. V Cinkarni imamo v naši obratni ambulanti vsako leto dve krvodajalski akciji, eno v januarju, drugo v septembru. Zato lahko večini imen, ki jih objavljamo, dodamo še letošnjo krvodajalsko akcijo. Za 10-kratno darovanje krvi so bili odlikovani: **Jadranka Fruk, Alojz Gomboc, Ljubo Kosič, Borko Gregar, Jelka Kuzman, Amalija Novak, Alojz Novak, Miran Rihtar, Zlatko Runjak in Stjepan Topolovec.**

Pod novi zakonodaji imajo krvodajalci večje pravice. Za darovano kri, krvodajalcu pripadeta dva prosta dneva, ki bi se naj koristila na dan odvzema krvi in naslednji dan. Ker pa je dan odvzema že vnaprej določen, je potrebno delavce razporediti na delo tako, da proizvodni proces ne bo moten. Če pa proizvodnja vendarle ne bi dopuščala odsotnosti delavca na

dan akcije, ima vsak možnost oddati kri na Transfuzijski postaji bolnice Celje katerikoli drugi dan.

Odlikovanci za 15-kratno darovano kri so: **Dragan Brdar, Jožica Cviki, Franc Čuden, Ivan Hrovatič, Vili Ljubič, Milan Pavlihec, Marjan Rejc, Ivan Romih, Štefka Sikošek in Andrej Žlof.** Vsako leto Občinski odbor rdečega križa Celje za svoje darovalce organizira podelitev odlikovanj. Ponosni smo lahko, da je med cinkarnarji kar 52 rednih darovalcev, ki se zaslužijo naše čestitke.

Za 20-kratno darovanje so bili odlikovani: **Marija Boriš, Hajrudin Jukič, Rudi Knez, Milan Rošar in Anton Zupanc.** Za 25-kratno darovanje: **Stjepan Ignjačič, Jožica Jazbinšek, Ljuba Kvas, Anton Mravljak in Cvetko Zdolšek.** 30-krat sta kri oddala: **Stanko Arzenšek in Emil Gajšek,** 35-krat pa **Stanko Glaser, Konrad Šalomon in Štefan Šeler.**

To tako potrebno življenjsko tekočino so največkrat darovali naslednji naši sodelavci: 40-krat **Borislava Repas in Štefan Šeler,** 45-krat, **Pavel Šuhel** in 50-krat **Edvard Selič ter Tomo Žolger.**

PREBRALI SMO ZA VAS:

Bonton o lepem vedenju

Gospod, gospa, gospodična, tovariš, tovarišica – ali problemi s tituliranjem na pragu vstopa v Evropo.

V zahodnem razvitem svetu, ki naj bi se mu z vso hitrostjo približali tudi mi, so »tozadevni« nazivi že dolgo znani in uveljavljeni. Naša demokratična družba pa se je kot strela z jasnega znašla pred problemom. Ob poplavi vse večjega števila strank, društev, zvez, se ukinja 45-letni naziv TOVARIŠ in TOVARIŠICA:

Pardon. Naziv bo še vedno veljal med člani ZKS oziroma Stranke demokratične prenove. Pa smo tam. Do zdaj se naši gospodarski strokovnjaki, ki so odhajali v tujino, niso znali obnašati glede tituliranja, saj so v tujini ogovarjali križem kražem samo z gospod ali gospa, ko je vsemu ostalemu poslovnemu svetu bilo jasno, da na primer Nemci bolehajo za tem, da h gospodu pritakneš še vse silno zveneče strokovne nazive od diplomirani inženir, magister, doktor itd. V tujini imajo za to posebne strokovnjake, ki proučujejo samo takšne malenkosti, ki pa včasih za sklenitev pogodbe več pomenijo kot vsi ostali argumenti.

Sedaj smo pravzaprav v situaciji, ko se pri nas ne bo znal obnašati v zvezi s tituliranjem nihče. Nazivanje bo, vsaj pri ljudeh, s katerimi nisi na TI, precej zapleteno.

FW

MURPHYJEV ZAKON IN OSTALI RAZLOGI ZAKAJ GREDO ZADEVE NAROBE

Gram imagea je vreden kilogram dejanskih sposobnosti.

Porabi dovolj časa za preverjanje potrebe in potrebe ne bo več.

Nesposobnost + nesposobnost = nesposobnost.

Prevelika sposobnost je bolj nezaželjena kot nesposobnost.

Oblast običajno dodeljuje naloge tistim, ki so najmanj sposobni, da jih opravijo.

Boljši je dober plan danes kot najboljši plan jutri.

Vse, kar se dobro začne, se slabo konča.

Vse, kar se začne slabo, se konča še slabše.

CINKARNAR VAM SVETUJE

– Počitek – spanje

Pri nas pričenjamo z delom prezgodaj. Povsod po svetu, tako na vzhodu kot na zahodu začenjajo z delom kasneje. Zato tudi ljudje lahko več spijo. Spanje je del našega življenja. Je počitek vsega telesa. Počitek, kjer počiva tudi psihični del našega bivanja. V spanju počivamo, vendar tisti organi našega telesa, ki delujejo neprestano, počnejo to tudi v spanju, vendar nekoliko počasneje. Srčni utrip je počasnejši, dihanje je počasnejše. Skratka, telo je pod vplivom vegetativnega živčevja, ki uravnava delo notranjih organov in pod vplivom tistega živčevja, ki varčuje z našim telesom.

Tisti, ki jim je spanje odveč, ki sodijo, da je to izguba dragocenega časa, pogosto sprašujejo, koliko pa naj bo tega spanja, da ga bo dovolj, da človek ne zboli.

Kdor pričakuje, da bo dobil natančen odgovor v urah ali minutah, se zelo moti. Dovolj spanja? Ne samo, da to

zavisi od človekove starosti ali od letnega časa, ampak tudi od utrujenosti organizma ali pa celo od vremena. So ljudje, ki rabijo zelo malo spanja.

Delavec v zrelih letih potrebuje dnevno od šest do osem ur spanja. Če kak dan spimo pet ur, moramo izgubo nadoknaditi kasneje. Pozimi spimo več, poleti pa manj. V lepem sončnem jutru ne potrebujemo budilke, če pa rosi, pa bi kar spali, spali.

Strokovnjaki so ugotovili, da je za spanje pravzaprav vseeno ali zaspimo pred polnočjo ali po polnoči, vse ure so enako dobre, le premalo jih ne sme biti.

Gledanje televizijskega programa pozno v noč je pogosto krivo, da gremo zelo pozno leč. Če pa je zvečer še nogometna tekma ali boksarski dvoboj, smo skoraj vsi pokonci, tudi otroci. Potem je drugo jutro zburjanje težko. Naslednji dan je zato slab. Mnogi dremajo na delovnih mestih, malo naredijo in še poškodujejo se lahko.

Cinkarnar

Glasilo delovne organizacije Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Maks Pečnik, člani Amadeo Dolenc, Darja Vovk, Lenart Horvatič. Glavna urednica Mira Gorenšek,

lektorica Jelka Bombač. Naslov uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 19, Celje, tel.: 33112, int. 3205. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojencem in štipendistom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilo oproščeno temeljnega prometnega davka.